

Demografie van de ondernemingen in het BHG

STATISTISCHE JAARNOTA GEBASEERD OP DE MAANDGEGEVENS PER 31/12/2023

Kerncijfers over ondernemingen, oprichtingen, stopzettingen, immigraties, emigraties, faillissementen van ondernemingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG)

hub .brussels
our business is to help yours

Kerncijfers

Ondernemingen: gecumuleerde maandgegevens

Btw-plichtige ondernemingen

2023	2023 vs. 2022	2023 vs. 2020
119.084	+0,7%	+5,2%

Ondernemersdynamiek

2023
1,4%

Netto-aantal oprichtingen van ondernemingen

2023 vs. 2022	2023 vs. 2020
-55,1%	-47,8%

Oprichtingen van ondernemingen

2023	2023 vs. 2022	2023 vs. 2020
11.964	-7,7%	+2%

Stopzettingen van ondernemingen

2023	2023 vs. 2022	2023 vs. 2020
10.315	+11%	+20,4%

Faillissementen

2023	2023 vs. 2022	2023 vs. 2020	2020
1.679	-5,5%	+11,78%	1.502

Inhoud

Kerncijfers **2**
Ondernemingen: gecumuleerde maandgegevens 2

Methodologische nota en digitaal formaat **5**
Methodologische nota 6
Digitaal formaat 7

Ondernemingen **8**
Evolutie van het aantal btw-plichtige ondernemingen 9
Sectorale spreiding 10
Evolutie van de ondernemingen per sector 10

Oprichtingen van ondernemingen **12**
Evolutie van het aantal oprichtingen van ondernemingen 13
Sectorale spreiding 14
Evolutie van de oprichtingen per sector 15
Evolutie van het oprichtingspercentage van ondernemingen 16
Oprichtingspercentage per sector 17

Stopzettingen van ondernemingen **18**
Evolutie van het aantal stopzettingen van ondernemingen 19
Sectorale spreiding 20
Evolutie van de stopzettingen per sector 20
Evolutie van het stopzettingspercentage van ondernemingen 22
Stopzettingspercentage per sector 23

Netto-aantal oprichtingen en ondernemersdynamiek **24**
Evolutie van het netto-aantal oprichtingen 25
Netto-aantal oprichtingen per gewest 25
Sectorale spreiding 27
Ontwikkeling van het netto-aantal oprichtingen per sector 29
Ondernemersdynamiek 30
Ondernemersdynamiek per activiteitensector 31

Faillissementen **32**
Evolutie van het aantal faillissementen 33
Sectorale spreiding 34
Evolutie van de faillissementen per sector 36

Immigraties en emigraties van ondernemingen **37**
Evolutie van het aantal migraties 38
Migratiesaldo per activiteitensector 39
Migratie-intensiteit per gewest 39

Bijlage: Overzichtstabellen **41**

Colofon

Studie uitgevoerd door hub.brussels

Schrijfster Romy Guillaume

Realisatiedatum 23 april 2024

Lay-out Octopus

Contact rguillaume@hub.brussels

Verantwoordelijke uitgever Isabelle Grippa, Managing Director - hub.brussels - Charleroisesteenweg, 110 - 1060 Brussel

Methodologische nota en digitaal formaat

Methodologische nota en digitaal formaat

Methodologische nota

Bron van de gegevens

Statbel

Deze nota bevat de maandgegevens die door Statbel, het Belgisch bureau voor de statistiek, worden gepubliceerd en beschikbaar zijn via de website statbel.fgov.be. De meeste van deze gegevens kunnen worden gedownload via de interactieve toepassing be.STAT.

De gegevens over **ondernemingen, oprichtingen, stopzettingen, immigraties, emigraties en faillissementen** hebben betrekking op btw-plichtige ondernemingen. De populatie van btw-plichtige ondernemingen omvat de ondernemingen die in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) geregistreerd staan en waarvan de btw-administratie heeft aangegeven dat zij bekend waren als btw-plichtigen. Het adres van de maatschappelijke zetel/het thuisadres wordt gebruikt om de statistieken uit te splitsen naar geografisch gebied.

Statbel heeft in 2021 **wijzigingen** doorgevoerd in zijn **methodologie** voor de **maandelijkse** registratie van de demografische bewegingen van de ondernemingen, met als gevolg[1]:

- hub.brussels berekent nu de oprichtings- en stopzettingsgraadindicatoren;
- maandgegevens over ondernemingen, oprichtingen, stopzettingen, immigraties en emigraties kunnen per activiteitensector worden geanalyseerd voor de jaren 2021 en volgende;
- deze gegevens omvatten sinds 2021 gegevens over buitenlandse ondernemingen alsook gegevens over ondernemingen met onbekend adres. Aangezien soortgelijke gegevens voor de voorgaande jaren ontbreken, hebben de statistische gegevens voor België die in deze nota worden gepresenteerd, alleen betrekking op de drie gewesten;
- de maandgegevens over migraties van ondernemingen zijn niet vergelijkbaar met de gegevens van de voorgaande jaren.

De door Statbel gepubliceerde statistieken over **faillissementen** zijn gebaseerd op gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO), de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) en het ondernemingsregister van de Algemene Directie Statistiek van de FOD Economie.

Maandgegevens

De maandgegevens die in deze nota gepresenteerd worden, hebben betrekking op:

- het aantal btw-plichtige **ondernemingen**;
- het aantal **oprichtingen** van ondernemingen, dat wil zeggen de som van het aantal eerste inschrijvingen en hernieuwde inschrijvingen. De eerste inschrijvingen in het btw-stelsel zijn belastingplichtigen die voor het eerst de hoedanigheid van btw-plichtige verwerven, terwijl hernieuwde inschrijvingen in het btw-stelsel belastingplichtigen zijn die de hoedanigheid van btw-plichtige verwerven nadat ze deze hoedanigheid minstens één keer zijn kwijtgeraakt;
- het **oprichtingspercentage van ondernemingen** is het aantal oprichtingen gedeeld door het gemiddelde aantal btw-plichtige ondernemingen, uitgedrukt als percentage;
- het aantal **stopzettingen** van ondernemingen. De stopzettingen betreffen btw-plichtige ondernemingen die deze hoedanigheid zijn kwijtgeraakt tijdens de referentieperiode;
- het **stopzettingspercentage van ondernemingen** komt overeen met het aantal stopzettingen gedeeld door het gemiddelde aantal btw-plichtige ondernemingen gedurende de onderzochte periode, uitgedrukt als percentage;
- het **netto-aantal oprichtingen** van ondernemingen, dat overeenkomt met het verschil tussen het aantal oprichtingen en het aantal stopzettingen van ondernemingen;
- de **ondernemersdynamiek** is het aantal netto-aantal oprichtingen gedeeld door het gemiddelde aantal btw-plichtige ondernemingen, uitgedrukt in percentage;

1 Aangezien de methodologie die vanaf 2021 wordt toegepast, minimale verschillen met de vorige jaren inhoudt wat de registratie van de demografische bewegingen betreft (uitgezonderd migraties van ondernemingen), worden de gegevens als vergelijkbaar met de voorgaande jaren beschouwd.

- het aantal **immigraties** en **emigraties**[2] van ondernemingen tussen de drie gewesten van België. De immigraties van btw-plichtige ondernemingen en de emigraties van btw-plichtige ondernemingen hebben betrekking op de btw-plichtigen waarvan het adres van de maatschappelijke zetel tijdens de referentieperiode werd gewijzigd;
- het **migratiesaldo** is het aantal immigraties min het aantal emigraties;
- de **migratie-intensiteit** meet het aandeel van ondernemingen van een gewest die tijdens de referentieperiode migreren en wordt berekend als de verhouding tussen de totale migratie van een gewest (immigraties + emigraties) en het gemiddelde bestand van de populatie btw-plichtige ondernemingen van dat gewest tijdens de referentieperiode ([btw-plichtigen n-1 + btw-plichtigen n] / 2);
- **faillissementen**: een onderneming wordt failliet verklaard als ze aan twee voorwaarden voldoet: ze kan haar facturen niet meer betalen en ze kan geen nieuw krediet meer vinden. Merk op dat er een zekere tijd verloopt tussen de stopzetting van de economische activiteit en de uitspraak van het faillissement door de ondernemingsrechtbank. De impact op economisch vlak is dus pas na een bepaalde periode zichtbaar in de cijfers. Bovendien kan het aantal faillissementen worden beïnvloed door het werkritme van de ondernemingsrechtbanken. Het aantal zittingen wordt namelijk verminderd tijdens de maanden juli en augustus;
- **banenverlies als gevolg van faillissementen**: dit stemt overeen met de som van het aantal voltijdse banen, het aantal deeltijdse banen en het aantal loontrekkende werkgevers. Deze banenverliezen worden bepaald op basis van de laatste situatie, d.w.z. op het ogenblik van het faillissement. De gebruikte bron is de RSZ.

Gezondheids en energiecrisis

In België werden in de eerste helft van maart 2020 de eerste maatregelen genomen om de sociale contacten te beperken wegens de coronapandemie. De overheid heeft vervolgens het aantal gezondheids- en economische maatregelen opgevoerd om het hoofd te bieden aan deze crisis, gevolgd door de volgende die werd veroorzaakt door de invasie in Oekraïne en de stijging van de energie- en grondstofkosten begin 2022. Sinds maart 2020 oefenen verschillende factoren dus een sterke invloed uit op de ontwikkeling van de demografie van ondernemingen:

- de economische situatie en gezondheidssituatie;
- de vertraging van de activiteiten van de rechtbanken en griffies gedurende bepaalde lockdownperioden;
- de maatregelen die de federale en gewestelijke overheden hebben genomen om enerzijds de gezondheids- of energiecrisis onder controle te krijgen en anderzijds de economie te ondersteunen (moratorium op faillissementen, hervorming van de procedure van gerechtelijke reorganisatie, steunmaatregelen van de FOD Financiën en de gewesten, minnelijke afbetalingsplannen van de RSZ, …); Sommige van deze maatregelen zijn in 2023 nog steeds van kracht.

Wetswijziging met betrekking tot de gezondheidssector

De wet van 11/07/2021 tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde wat betreft de vrijstelling van belasting inzake medische verzorging is in werking getreden op 1 januari 2022. Deze wetswijziging heeft gevolgen voor de aansluitingsplicht die geldt voor de (para)medische beroepen. Concreter hebben we als gevolg van deze verandering in 2022 een uitgesproken toename vastgesteld in het aantal oprichtingen van ondernemingen in de gezondheidssector. Deze toename heeft een vrij belangrijke invloed gehad op andere statistieken die in deze nota aan bod komen. Zo moesten de a priori bemoedigende resultaten die in 2022 zijn vastgesteld met betrekking tot het aantal ondernemingen, oprichtingen, nettoaantal oprichtingen, oprichtingspercentage en ondernemersdynamiek worden genuanceerd door rekening te houden met de inschrijvingen bij de btw die uit deze wetswijziging voortvloeien. Ook de trends die tussen 2022 en 2023 zijn waargenomen en in deze nota worden gepresenteerd, moeten worden genuanceerd.

Digitaal formaat

Een **jaarlijkse en een maandelijkse update** van de gegevens over de demografie van de ondernemingen en faillissementen in het BHG is beschikbaar op het platform Analytics.brussels.

2 Er wordt geen rekening gehouden met de migratiebewegingen tussen de drie gewesten en het buitenland of onbekende locaties.

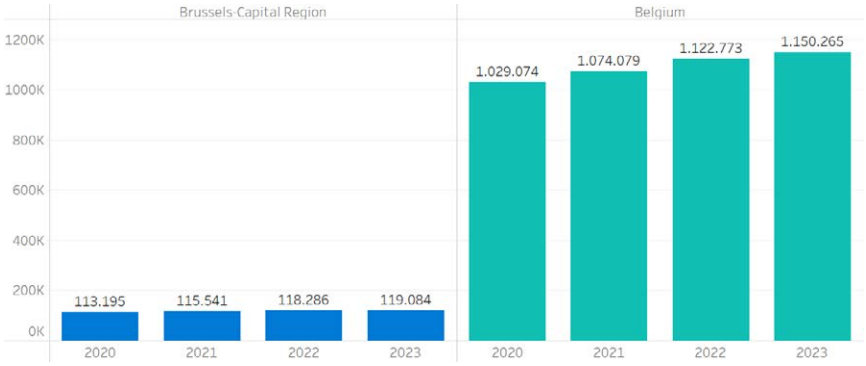
Ondernemingen

Ondernemingen

Evolutie van het aantal btw-plichtige ondernemingen

2023 vertoont een aanzienlijke vertraging in de groei van het aantal ondernemingen

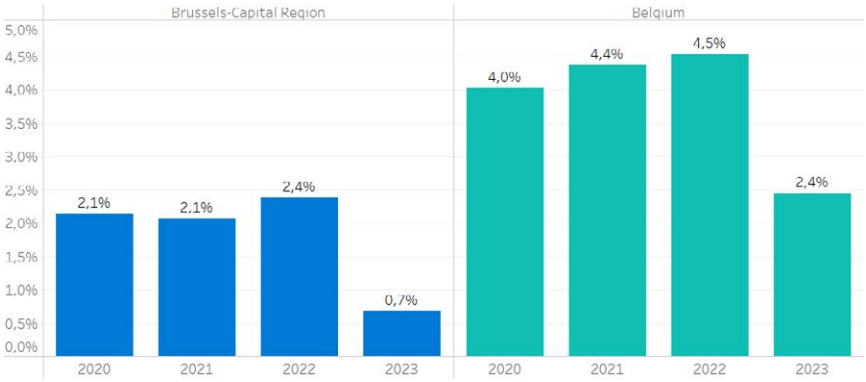
Op 31 december 2023 had het BHG **119.084** btw-plichtige ondernemingen op zijn grondgebied, wat neerkomt op **10,4%** van de in België actieve ondernemingen3. Dit aandeel **neemt** geleidelijk **af** sinds 2018 (11,2%).

Figuur 1. Aantal btw-plichtige ondernemingen, BHG en België, 12/2020-12/2023, Statbel – Maandgegevens

Dit betekent echter een stijging van het aantal ondernemingen in het BHG met **0,7%** over het jaar 2023, een aanzienlijk **lager percentage** ten opzichte van 2020 (2,1%), 2021 (+2,1%) en 2022 (+2,4%). Hoewel deze daling zich niet alleen voordoet in het BHG, blijft het groeipercentage in Brussel iets onder het nationale percentage (+4,5% in 2022 en +2,4% in 2023), waardoor de kloof die sinds de gezondheidscrisis al bestaat tussen het BHG en België in stand blijft. Terwijl Brussel een iets lager groeipercentage kende in 2020 en 2021 dan in 2019, kende België in diezelfde periode een toename van het groeipercentage van het aantal ondernemingen.

Deze tragere groei van het aantal ondernemingen in Brussel kan worden verklaard door een **negatief migratiesaldo** in vergelijking met andere gewesten – wat niet het geval is in Vlaanderen of Wallonië – en een **daling** van het aantal **opgerichte ondernemingen** in de afgelopen jaren.

Figuur 2. Evolutie van het aantal btw-plichtige ondernemingen (%), BHG en België, 2020-2023, Statbel – Maandgegevens

3 Op 31/12/2023 vertegenwoordigde het Vlaams Gewest 63,9% van de btw-plichtige ondernemingen in België en het Waals Gewest 25,7%. De geografische uitsplitsing wordt vastgesteld op basis van het adres van de maatschappelijke zetel van ondernemingen-rechtspersonen en de woonplaats van ondernemingen-natuurlijke personen.

De gegevens over oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen, het netto-aantal oprichtingen en migraties zullen in de desbetreffende hoofdstukken nader worden geanalyseerd.

Deze daling van het groeipercentage tussen 2022 en 2023 moet echter enigszins worden genuanceerd.

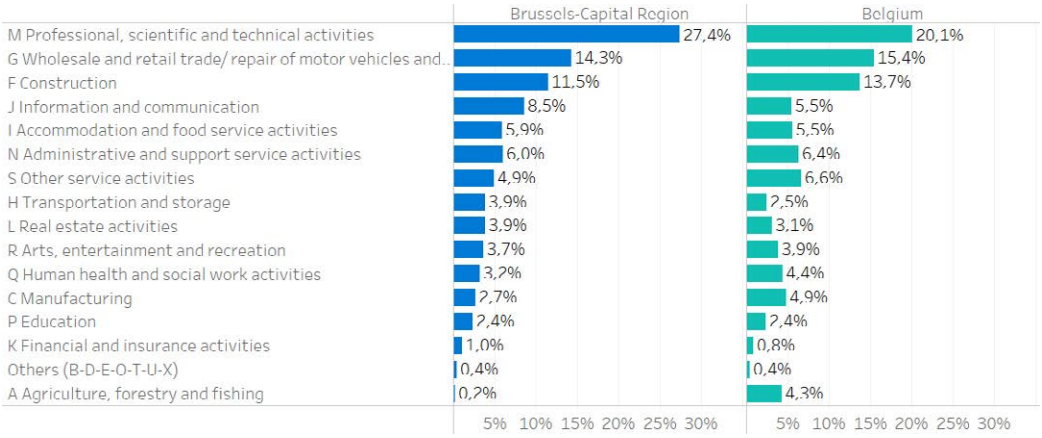
Zoals de methodologische nota aangeeft, ligt een verandering in de wetgeving ten grondslag aan een aanzienlijke toename van het aantal opgerichte ondernemingen in de gezondheidssector in 2022. Volgens onze hypothese zou het groeipercentage in 2022[4] in feite op 1,5% kunnen worden geschat, wat al een stuk lager is dan de 2,1% die in 2020 en 2021 werd opgetekend.

Zelfs als de daling van het groeipercentage onder deze hypothese minder sterk zou zijn geweest, van 1,5% in 2022 naar 0,7% in 2023, blijft het een feit dat het groeipercentage dat in 2023 wordt waargenomen nog steeds **ver onder** dat van 2022 ligt.

Sectorale spreiding

Gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten vertegenwoordigen meer dan een kwart van alle ondernemingen in het BHG.

Meer dan de helft van de Brusselse ondernemingen is actief in slechts drie sectoren: de **bouw** (goed voor 11,5% van de ondernemingen in het BHG), de **handel** (14,3%) en de **gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten**[5], een sector die op zijn eentje goed is voor meer dan een kwart van de ondernemingen (27,4%). Deze top 3 is op Belgisch niveau identiek en identiek ten opzichte van 2022. Opgemerkt moet wel worden dat de sector gespecialiseerde activiteiten in het BHG oververtegenwoordigd is in vergelijking met het nationale niveau (20,1%).

Figuur 3. Verdeling van het aantal ondernemingen per activiteitensector (aandeel in %), BHG en België, 2023, Statbel – Maandgegevens

4 Zoals vermeld in de statistische nota gewijd aan de cumulatieve maandelijkse gegevens tot 31/12/2022, bedroeg het gemiddelde groeipercentage van het aantal btw-plichtigen voor de gezondheidssector in de periode 2008-2021 10,9%. In 2021 telden we in deze sector 2.301 ondernemingen. Als we de hypothese van een groeipercentage van 10,9% toepasten, kregen we een totaal van 2.551 ondernemingen voor 2022 in plaats van 3.569 die deze sector in 2022 echt telde. Het verschil bedroeg 1.018 eenheden, want het totaal aantal ondernemingen in het BHG zou doen dalen tot 117.268 ondernemingen per 31/12/2022. Dat zou een groei in het aantal ondernemingen van amper 1,5% tegenover 2021 betekenen.

5 Hiertoe behoren de bedrijfstakken in verband met management consulting, de juridische en boekhoudkundige activiteiten, de architectuur- en ingenieursactiviteiten, de gespecialiseerde ontwerpwerkzaamheden en de vertaal- en tolkactiviteiten. Het betreft activiteiten in verband met: verhuur en leasing; werkgelegenheid; reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsdiensten en aanverwante activiteiten; opsporing en beveiliging; gebouwen en landschappelijke inrichtingen; kantooradministratie en andere ondernemingsondersteunende activiteiten.

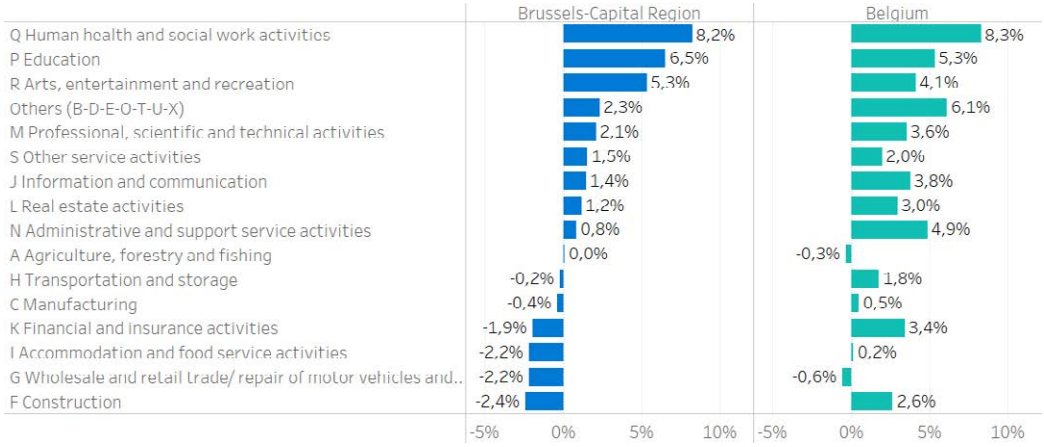
Evolutie van de ondernemingen per sector

Daling van het aantal btw-plichtigen in de bouw, handel, horeca, maakindustrie en financiële en verzekeringsactiviteiten

Met dalingen tussen -2,2% en -2,4% versterken de sectoren **accommodatie en restauratie, bouw** en **handel** hun neerwaartse trend die al in 2022 is ingezet. **De maakindustrie**, die in 2022 al negatief was, blijft ook in 2023 krimpen, zij het gematigder (-0,4% in 2023 vergeleken met -1,4% in 2022). Zij krijgen gezelschap van de sector **financiële en verzekeringsactiviteiten** (-1,9%) en **vervoer en opslag** (-0,2%), die eind 2023 een negatief nettosaldo laten optekenen.

Omgekeerd, en met uitzondering van de sector van de handel, noteren deze sectoren positieve percentages tussen 0,2% en 3,4%.

De horeca was in 2019 al beginnen te krimpen, maar het gecombineerde effect van de gezondheids- en energiecrisis lijkt deze beweging te hebben versneld. De sector is in 2021 0,6%, in 2022 0,8% en in 2023 2,2% kleiner geworden. Tussen 2021 en 2023 kent deze sector een neerwaartse trend van 3%, tegenover een stijging van 2,5% op Belgisch niveau.

Figuur 4. Evolutie van het aantal ondernemingen per activiteitensector (%), BHG en België, 12/2022-12/2023, Statbel – Maandgegevens.

De **bouw**, die een periode van zwakke groei kende in 2020 (+0,6%) en 2021 (+0,5%), bevestigt nu zijn neerwaartse trend, met -1,6% eind 2022 en -2,4% in 2023. Op nationaal niveau laat de sector echter een groei van 2,6% zien, zij het minder dan de 4,1% groei die in december 2022 te zien was.

Net als vorig jaar laten de **sector menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening** (+8,2%), de **onderwijssector** (+6,5%) en de sector **kunst, amusement en recreatie** (+5,3%) in 2023 de hoogste groeicijfers zien ten opzichte van 2022. Opgemerkt moet worden dat de sector menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening, die in 2022 een zeer positieve groei doormaakte na een wetswijziging (+55,2% tussen 2021 en 2022), eind 2023 terugkeert naar een meer gematigd groeitempo.

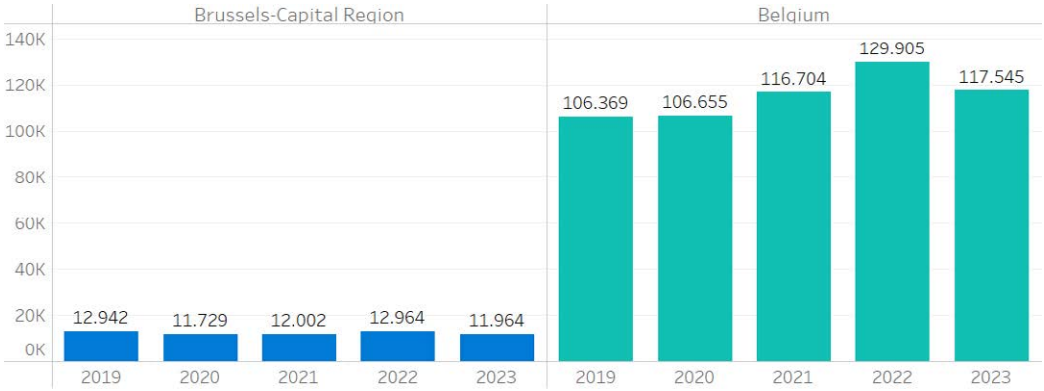
Oprichtingen van ondernemingen

Oprichtingen van ondernemingen

Evolutie van het aantal oprichtingen van ondernemingen

Het Brusselse ondernemerslandschap ziet er nog steeds somber uit in vergelijking met de periode vóór covid

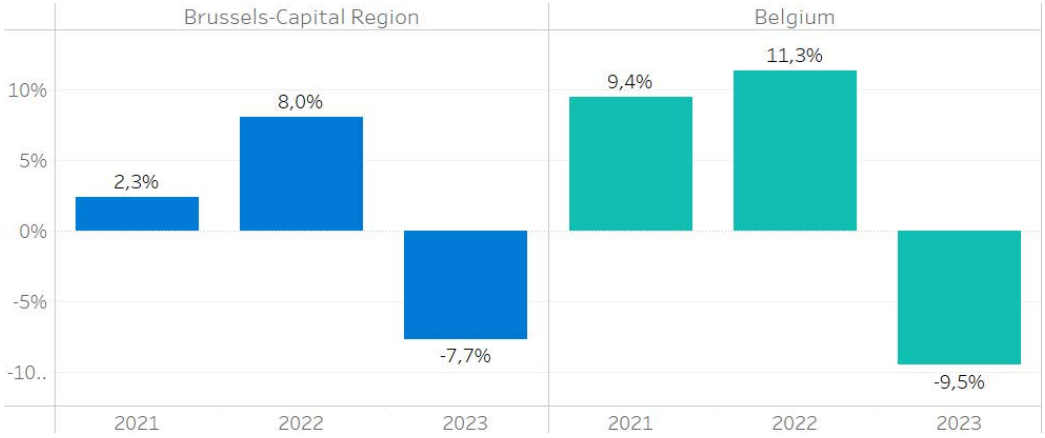
In de loop van 2023 werden **11.964 ondernemingen** opgericht in het BHG (=10% van de oprichtingen in België), wat neerkomt op **een daling met 7,7%** van het aantal oprichtingen van ondernemingen ten opzichte van 2022.

Figuur 5. Aantal oprichtingen van ondernemingen, 2019 - 2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Deze daling is te verklaren door de sterke stijging van het aantal oprichtingen in de gezondheidssector in 2022, na de wetswijziging die een groot aantal nieuwe verplichte btw-plichtigen opleverde. Na deze sterke en enigszins vertekende stijging (+8% van de oprichtingen in 2022 in BHG voor alle sectoren samen) is het niet verrassend dat het aantal oprichtingen in 2023 zou moeten dalen. Dit is echter **nog steeds lager dan in 2021** (-0,3%) **en 2019** (-7,6%), de periode vóór covid, wat duidt op een nogal somber bedrijfsklimaat.

Bovendien lijkt deze daling van het aantal oprichtingen in 2023 lager te zijn in het BHG (-7,7%) dan in België (-9,5%). Een vergelijking van deze cijfers met die voor andere gewesten laat echter zien dat, de gezondheidssector buiten beschouwing gelaten, het nationale gemiddelde het beter zou doen dan het BHG, dat een daling van -0,7% in het aantal starters zou laten optekenen (vergeleken met +1,5% voor België). Meer specifiek zou het Vlaams Geweest van -3,6% naar +2,2% gaan en het Waals Gewest van -2,1% naar 0,6%. Bovendien blijft het aantal Belgische oprichtingen in 2023 hoger dan in 2019 (+10,5%), 2020 (+10,2%) en 2021 (+0,7%).

Figuur 6. Evolutie van het aantal oprichtingen van ondernemingen (%), 2021 - 2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Het ondernemerslandschap in Brussel ziet er dus nog steeds nogal somber uit: het aantal oprichtingen komt niet echt in de buurt van het aantal dat in 2019 werd opgetekend. Het aantal oprichtingen in Brussel is tussen 2019 en 2023 **met 7,6% gedaald**, terwijl het aantal oprichtingen in België vooral door Vlaamse oprichtingen (+15,5%) in dezelfde periode een toename van 10,5% heeft gekend.

Sectorale spreiding

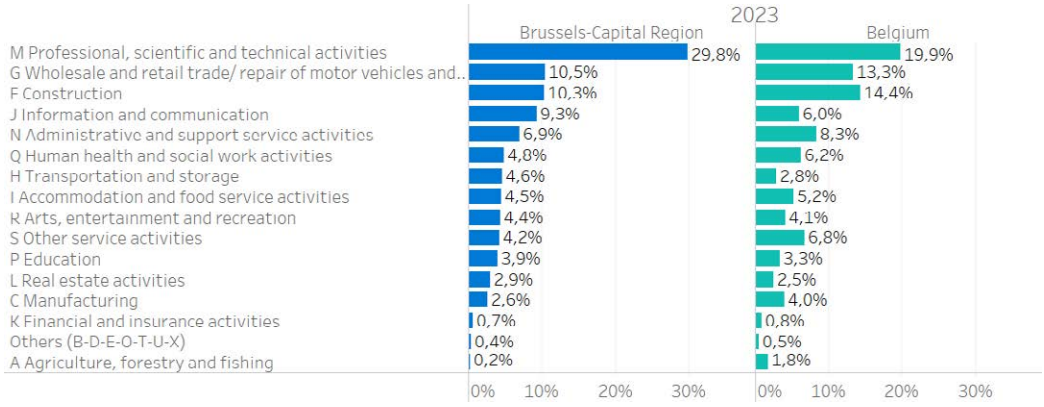
De sector gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten genereert nog altijd de meeste oprichtingen in het BHG

Met een aandeel van 29,8% in het totale aantal Brusselse starters is de sector van de **gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten** de voornaamste leverancier van nieuwe ondernemingen in het BHG. Op nationaal niveau staat deze sector ook op de eerste plaats, maar bedraagt zijn aandeel slechts 19,9% van het totaal.

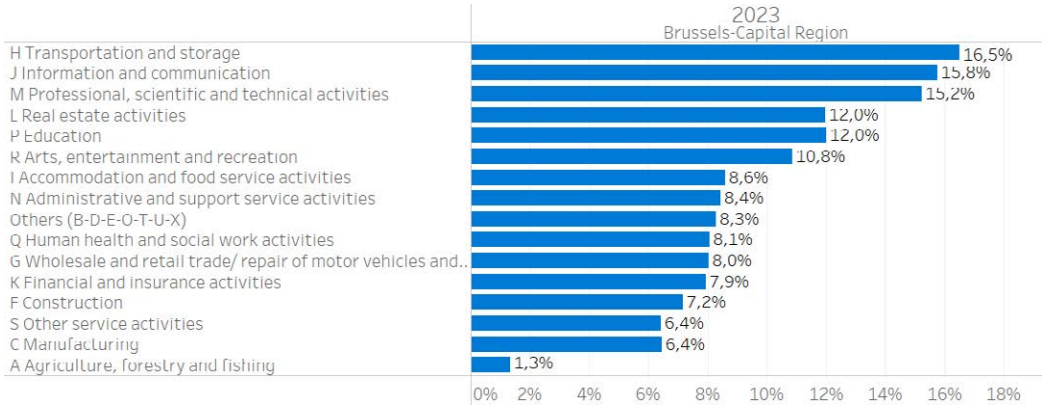
De sector **handel** komt op de tweede plaats met een aandeel van 10,5%, op de voet gevolgd door de **bouw** met 10,3% van het Brusselse totaal. Opgemerkt moet worden dat het aandeel van de oprichtingen in deze twee sectoren hoger is dan op nationaal niveau, met +2,8pp voor de handel en +4,1pp voor de bouw.

Samen zijn ze goed voor meer dan de helft van alle oprichtingen in het Brusselse gewest (50,6%) en 47,6% op nationaal niveau.

Op de vierde plaats staat de sector **informatie en communicatie**, waarvan het aandeel hoger is in Brussel (9,3%) dan op Belgisch niveau (6%).

Figuur 7. Verdeling van oprichtingen per activiteitensector, 2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Figuur 8. Aandeel van het BHG in de oprichtingen van ondernemingen in België, per activiteitensector, 2023, Statbel, maandgegevens

Met betrekking tot het aandeel van het BHG in de oprichting van ondernemingen in België per activiteitensector zijn de percentages sinds 31/12/2022 relatief **stabiel** voor **nagenoeg alle sectoren.**

Vervoer en opslag, gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten en **informatie en communicatie** blijven aan de leiding, hoewel het aandeel van de laatste sector **licht daalt**, van 17,6% in 2022 naar 15,8% in 2023.

Ook de sector **financiële en verzekeringsactiviteiten** is minder sterk vertegenwoordigd in het aantal Belgische oprichtingen, met een verlies van **3,5 pp** in 2023.

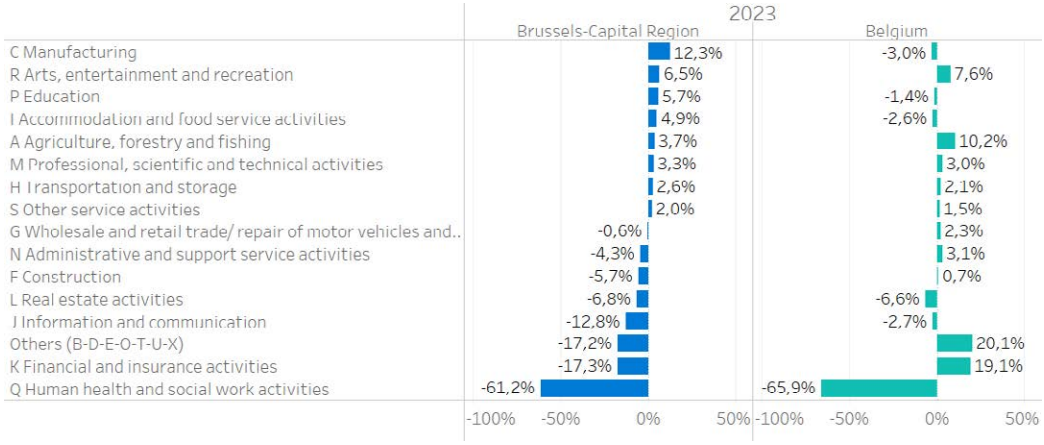
Evolutie van de oprichtingen per sector

Van de vijf belangrijkste sectoren in het BHG zagen alleen horeca en gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten het aantal starters tussen 2022 en 2023 stijgen.

Van de vijf belangrijkste sectoren van de Brusselse economie voor wat betreft het aantal ondernemingen[6], vertonen er slechts twee een stijging van het aantal oprichtingen in 2023 ten opzichte van 2022: dat zijn **horeca (+4,93%)** en **gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten** (+3,32%). De andere drie zagen een daling van het aantal starters.

De **handel** en de **bouw** zagen het aantal oprichtingen tussen 2022 en 2023 negatief evolueren, maar deze daling vertraagde ten opzichte van het voorgaande jaar. De handel gaat zo van -18,6% in 2022 (de grootste daling van alle sectoren) naar -0,56% in 2023, en de bouw van -12,3% in 2022 naar -5,7% in 2023. De sectoren **financiële en verzekeringsactiviteiten** en **informatie en communicatie** zien het aantal starters daarentegen sterk afnemen, van +14% in 2022 tot -17,3% in 2023 voor de eerstgenoemde sector en van +7,4% in 2022 tot -12,77 in 2023 voor de laatstgenoemde.

Omgekeerd - en dat is niet verrassend - ziet de **gezondheidssector** het aantal oprichtingen in 2023 aanzienlijk dalen (-61,2%), na de sterke stijging van het aantal oprichtingen in 2022 als gevolg van de hierboven genoemde wetswijziging.

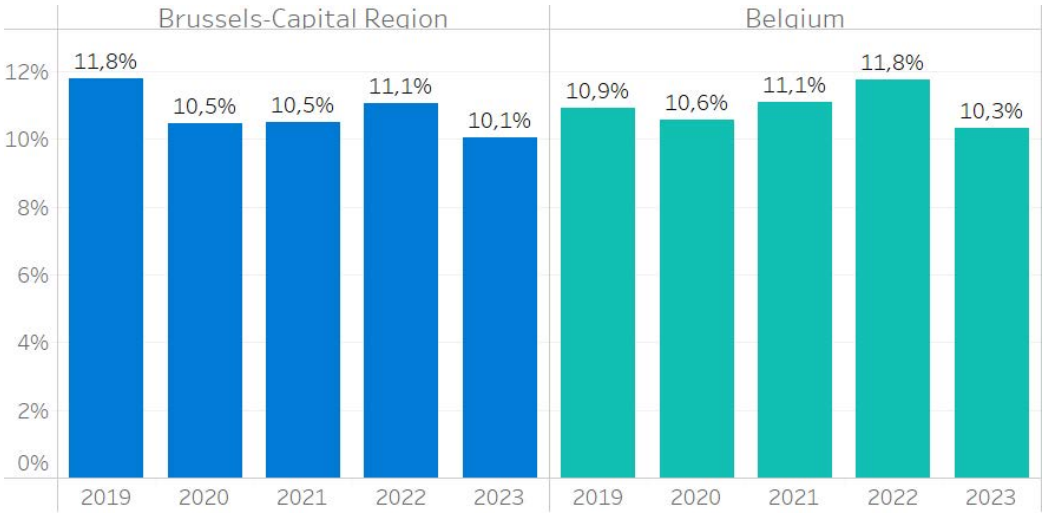
Figuur 9. Evolutie van het aantal oprichtingen van ondernemingen per activiteitensector (%), BHG en België, 2022-2023, Statbel – Maandgegevens

6 Gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten, handel, bouw, informatie en communicatie en horeca (zie figuur 3).

Evolutie van het oprichtingspercentage van ondernemingen

Oprichtingspercentage van ondernemingen naar beneden

Het oprichtingspercentage van ondernemingen in 2023 in Brussel is 10,1%, een **afname** van 1 procentpunt ten opzichte van 2022. Deze daling moet echter worden genuanceerd door de nieuwe technische oprichtingen in de gezondheidssector in 2022. Dit percentage is echter **lager dan het Belgische percentage** (10,3%) en ligt ook **onder** de percentages in 2020 en 2021 (10,5%), evenals de periode vóór covid (11,8% in 2019).

Figuur 10. Oprichtingspercentage van ondernemingen, 2020 -2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Oprichtingspercentage per sector

Onderwijs, gezondheidszorg en kunst, amusement en recreatie hebben het hoogste oprichtingspercentage in het BHG

De sector **onderwijs** en de **gezondheidssector** hebben net als in 2021 en 2022, zowel in Brussel als in België, in 2023 de hoogste oprichtingspercentages van ondernemingen (respectievelijk 17% en 15,6% in het BHG). De derde positie die in 2022 werd ingenomen door informatie en communicatie (13,1%) is nu voor de sector **kunst, amusement en recreatie**, met een oprichtingspercentage van 12,2% in 2023. Informatie en communicatie zakt daarentegen naar de zesde plaats, met 11,1%.

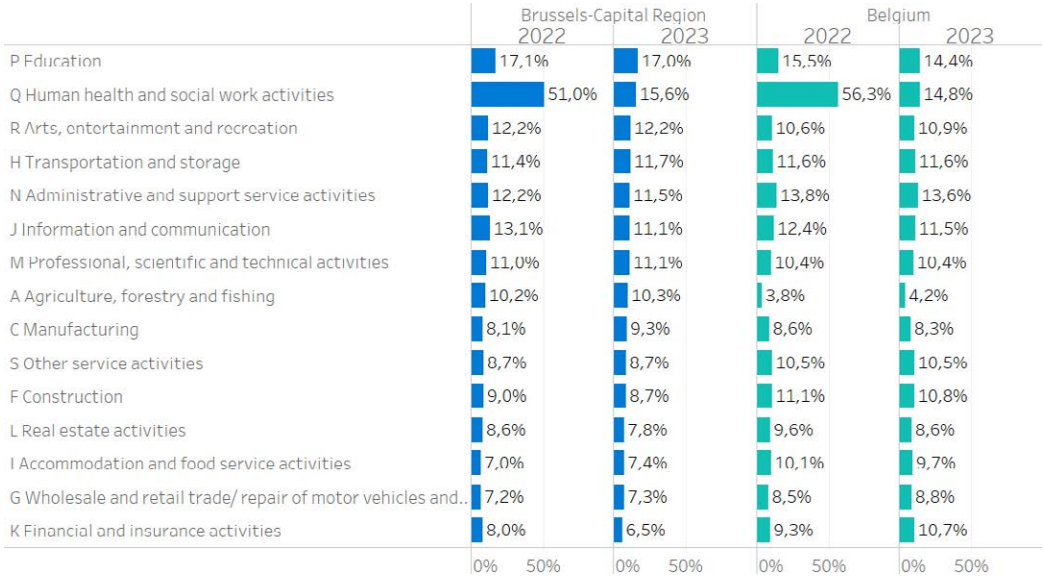
Het BHG heeft een hoger oprichtingspercentage **van ondernemingen** dan België in de sectoren **onderwijs, gezondheidszorg, kunst, amusement en recreatie, vervoer en opslag, gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten, landbouw en maakindustrie.**

De drie sectoren die in procentpunten het meest vooruitgang hebben geboekt ten opzichte van 2022 in het BHG zijn de **maakindustrie** (+1,2 pp), **horeca** (+0,4 pp), en **vervoer en opslag** (+0,3 pp).

De Brusselse sectoren met de laagste oprichtingspercentages in 2023 zijn **financiële en verzekeringsactiviteiten** (6,5%), **handel** (7,3%) en **horeca** (7,4%).

Op nationaal niveau zijn dit daarentegen **landbouw** (4,2%), **de maakindustrie** (8,3%) en **vastgoedactiviteiten** (8,6%).

De drie sectoren met de grootste daling in procentpunten ten opzichte van 2022 zijn: **gezondheidszorg** (-35,4 pp, ten opzichte van de technische toename van het aantal oprichtingen in 2022), **informatie en communicatie** (-2 pp), en **financiële en verzekeringsactiviteiten** (-1,5 pp).

Figuur 11. Oprichtingspercentage van ondernemingen per activiteitensector, 2022-2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

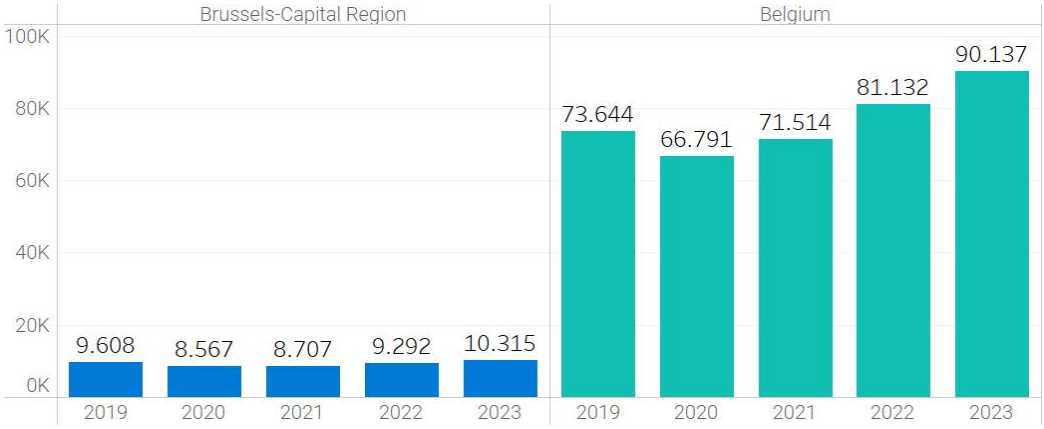
Stopzettingen van ondernemingen

Stopzettingen van ondernemingen

Evolutie van het aantal stopzettingen van ondernemingen

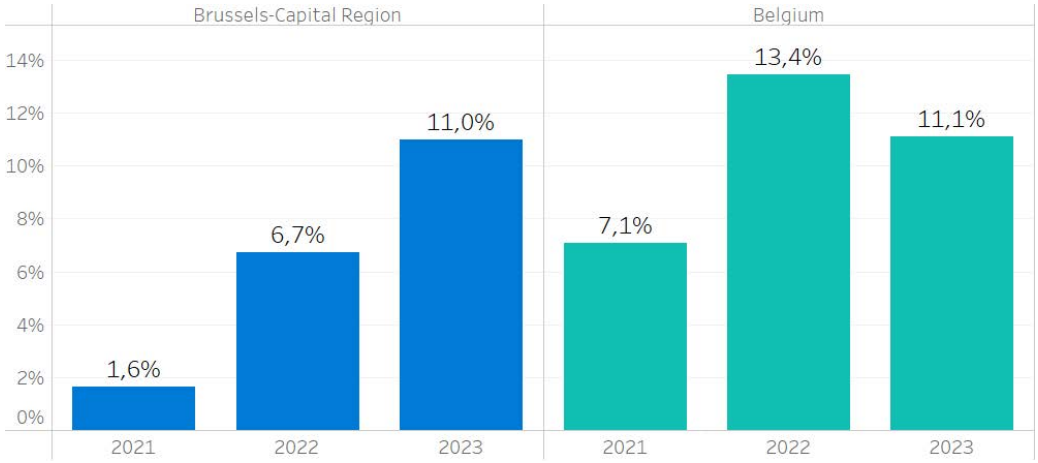
Het aantal stopzettingen ligt boven het niveau van vóór COVID-19

Het aantal stopzettingen in het BHG blijft in 2023[7] groeien (+11% tegenover 2022) en **overtreft** zelfs het aantal dat in 2019 werd geregistreerd (+7,4%), wat ook het geval is op nationaal niveau (+11,1% tussen 2022 en 2023 en +22,4% tussen 2019 en 2023).

Figuur 12. Aantal stopzettingen van ondernemingen, 2019 - 2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Hoewel deze trends op nationaal niveau minder gunstig lijken dan in het BHG, moeten ze worden afgewogen tegen de grotere toename van het aantal oprichtingen (ter herinnering: +10,5% oprichtingen op nationaal niveau tussen 2019 en 2023, vergeleken met -7,6% in het BHG over dezelfde periode).

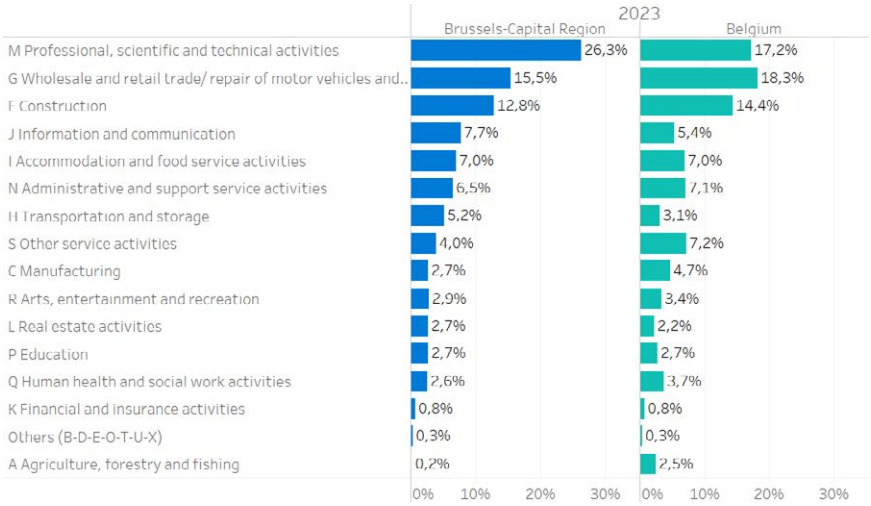
Figuur 13. Evolutie van het aantal stopzettingen van ondernemingen (%), 2021 - 2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

7 Deze toename van het aantal stopzettingen kan worden genuanceerd door de groei van het aantal bevelschriften tot ontbinding: sinds 2018 voeren de Brusselse gerechtelijke autoriteiten de strijd tegen 'spookvennootschappen' op en dwingen ze met het oog daarop veel ondernemingen hun deuren te sluiten. Het aantal ontbindingen neemt van jaar tot jaar toe en zou zijn piek bereiken in 2023, met 2.313 uitgesproken ontbindingen in 2023 (bron: cijfers van de Brusselse ondernemingsrechtbank).

Sectorale spreiding

De sector gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten genereert meer dan één op de vier stopzettingen

Net als in 2021[8] zijn de sectoren met het grootste aantal stopzettingen van ondernemingen in 2023 ook de sectoren met de meeste oprichtingen, namelijk **gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten** (26,3% van de stopzettingen in Brussel), **handel** (15,5%) en **bouw** (12,8%).

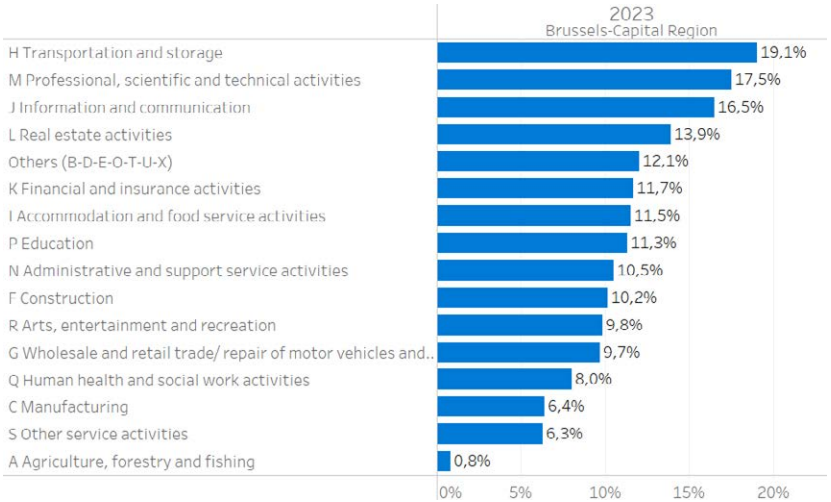

Figuur 14. Verdeling van stopzettingen per activiteitensector, 2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Het aandeel van in Brussel gevestigde ondernemingen in de Belgische stopzettingen in 2023 is het grootst in de sector **vervoer en opslag**, die verantwoordelijk is voor iets minder dan een op vijf stopzettingen (19,1%). De Brusselse sectoren **gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten** en **informatie en communicatie** volgen op de voet, met een aantal stopzettingen die goed zijn voor respectievelijk 17,5% en 16,5% van alle stopzettingen op Belgisch niveau.

Opgemerkt moet worden dat Brussel in de meeste sectoren ten opzichte van de oprichtingen en naar verhouding hoger aantal stopzettingen kent. De belangrijkste zijn de **financiële en verzekeringsactiviteiten** (verschil van 3,8 pp), de **combinatie van andere sectoren**[9] (3,8 pp), de **bouw** (3 pp) en de **horeca** (2,9 pp).

Omgekeerd zijn de Brusselse sectoren onderwijs en **kunst, amusement en recreatie** en **onderwijs** het meest ondervertegenwoordigd wat stopzettingen betreft in vergelijking met de oprichtingen die in deze sectoren op nationaal niveau worden opgetekend (respectievelijk 1 pp en 10,7 pp hoger).

Figuur 15. Aandeel van het BHG in de stopzettingen van ondernemingen in België, per activiteitensector, 2023, Statbel, maandgegevens

8 In 2022 waren gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten de sector met zowel de meeste oprichtingen als stopzettingen, voor wat betreft oprichtingen evenwel gevolgd door gezondheidszorg en informatie en communicatie.

9 Daarin zitten mijnbouw (B), de productie en distributie van elektriciteit enzovoort (D), de productie en distributie van water enzovoort (E), overheidsdiensten (O), de activiteiten van huishoudens als werkgevers enzovoort (T), extraterritoriale activiteiten (U) en onbekende activiteiten (X).

Evolutie van de stopzettingen per sector

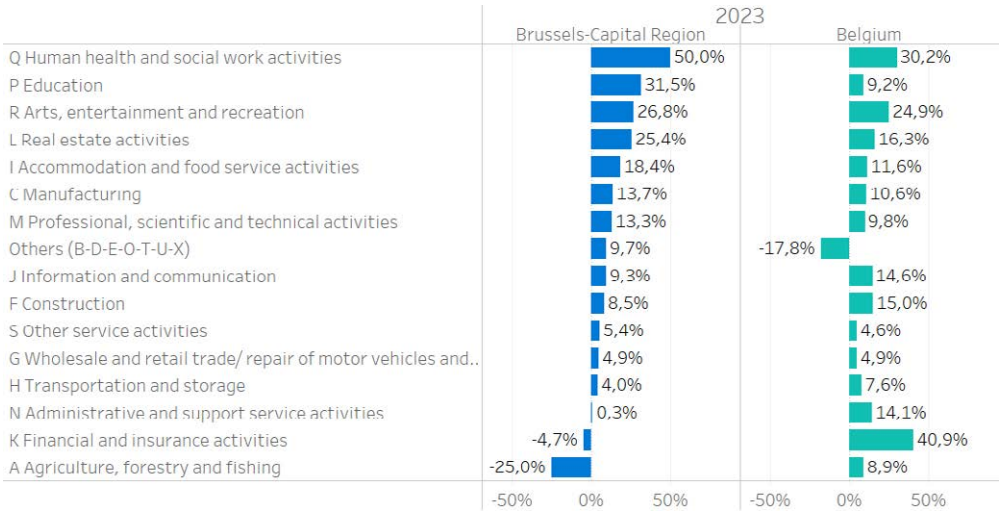
In alle sectoren neemt het aantal stopzettingen toe ten opzichte van 2022, met uitzondering van financiële en verzekeringsactiviteiten en landbouw.

Tussen 2022 en 2023 stijgt het aantal stopzettingen **in bijna alle sectoren** in Brussel en de rest van België. Enkel voor twee sectoren in het BHG geldt dit niet: **financiële en verzekeringsactiviteiten** (-4,7% ten opzichte van 2022) en **landbouw** (-25%). Voor België geldt dat alleen in de **combinatie van andere sectoren**[10] het aantal stopzettingen met 17,8% is afgenomen.

In Brussel hebben de stopzettingen zich vooral voorgedaan in de **gezondheidssector** (+50% ten opzichte van 2022, en in verhouding meer dan op het nationale niveau), **het onderwijs** (+31,5%), **kunst en recreatie** (+26,8%) en **vastgoedactiviteiten** (+25,4%).

In België gaan de sectoren **gezondheidszorg** en **kunst en recreatie** ook de hoogte in (respectievelijk +30,2% en +24,9%), maar ze worden ingehaald door de sector **financiële en verzekeringsactiviteiten**, die ondanks een **daling** in Brussel (-4,7%) een groei van 40,9% liet optekenen.

Ook moet worden opgemerkt dat **onderwijs**, dat een aanzienlijke toename kende in Brussel (+31,5%), een veel **gematigdere** groei kende op nationaal niveau (+9,2%).

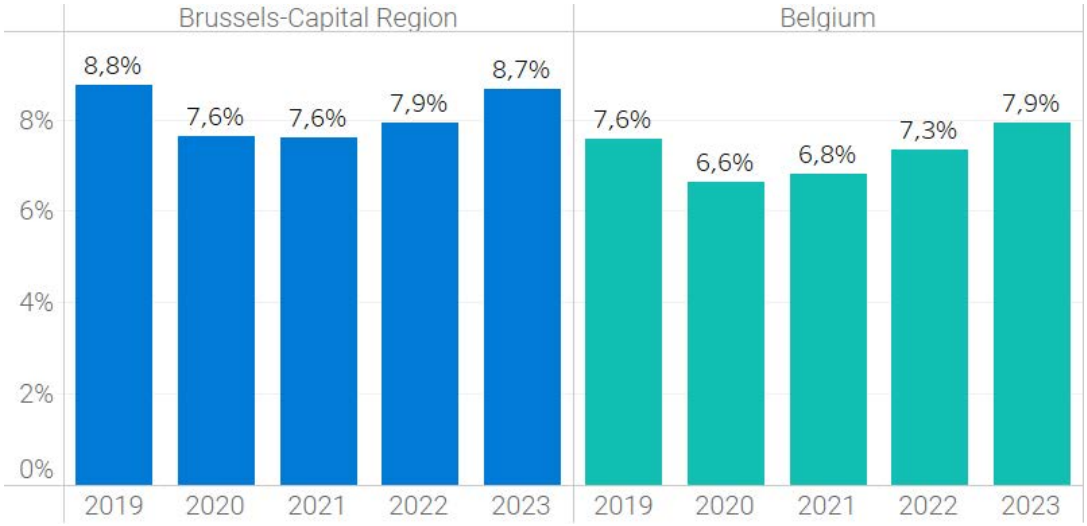
Figuur 16. Evolutie van het aantal stopzettingen van ondernemingen per activiteitensector (%), BHG en België, 2022-2023, Statbel – Maandgegevens

10 Daarin zitten zoals eerder gemeld mijnbouw (B), de productie en distributie van elektriciteit enzovoort (D), de productie en distributie van water enzovoort (E), overheidsdiensten (O), de activiteiten van huishoudens als werkgevers enzovoort (T), extraterritoriale activiteiten (U) en onbekende activiteiten (X).

Evolutie van het stopzettingspercentage van ondernemingen

Het stopzettingspercentage van ondernemingen blijft hoger dan in België en komt in de buurt van het percentage in 2019

Het stopzettingspercentage van ondernemingen in 2023 in Brussel is **hoger dan het Belgische percentage** (8,7% tegenover 7,9%), en **stijgt** aanzienlijk ten opzichte van 2020 en 2021 (7,6), waardoor het in de buurt komt van het percentage van 2019 (8,8%).

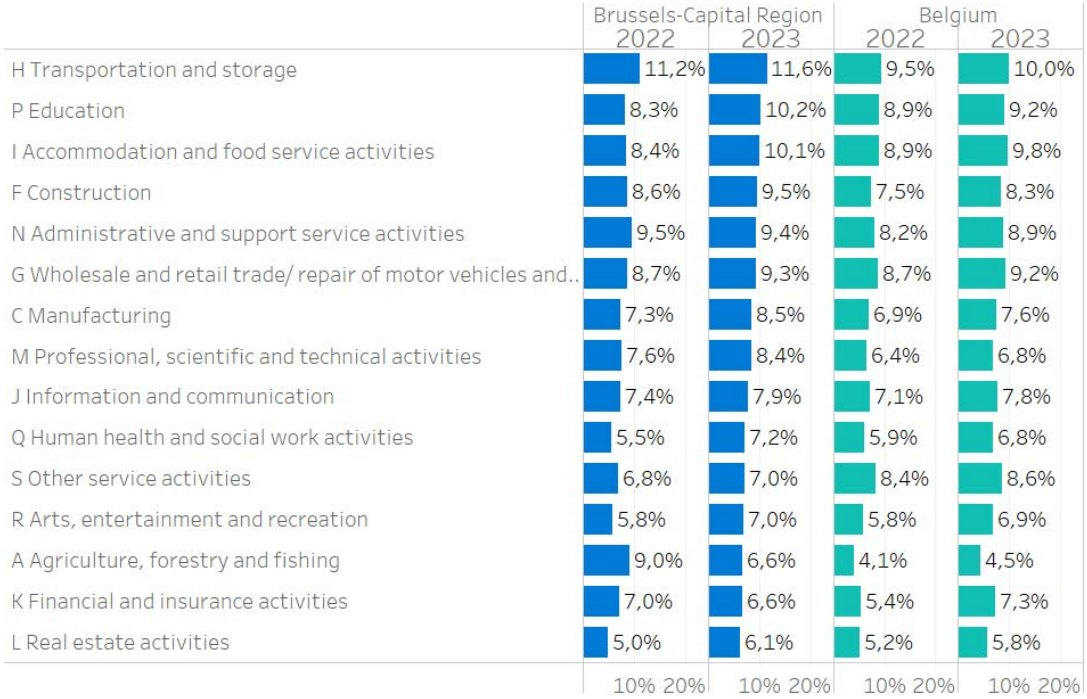
Figuur 17. Stopzettingspercentage van ondernemingen, 2020-2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Deze trend is vergelijkbaar op nationaal niveau, maar met iets lagere percentages: het Belgische stopzettingspercentage is 7,9% in 2023, wat hoger is dan in 2020 (6,6%) en **boven** het percentage uitkomt dat in 2019 werd geregistreerd (7,6%).

Stopzettingspercentage per sector

Vervoer, onderwijs en horeca hebben de hoogste stopzettingspercentages

In 2023 zijn, net als in 2022, de sectoren met de hoogste stopzettingspercentages **vervoer en opslag** (11,6%), **onderwijs** (10,2%) en **horeca** (10,1%). Hierbij moet worden opgemerkt dat deze laatste twee sectoren ook de omvangrijkste **stijgingen** ten opzichte van het voorgaande jaar lieten optekenen (respectievelijk +1,9 pp en +1,7 pp), samen met de **gezondheidssector** (+1,7 pp). Deze sectoren worden op de voet gevolgd door de **bouw** (9,5%), de **administratieve en ondersteunende diensten** (9,4%) en de **handel** (9,3%).

Figuur 18. Stopzettingspercentage van ondernemingen per activiteitensector, 2022-2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Daarentegen zijn de Brusselse sectoren met het laagste percentage **vastgoedactiviteiten** (6,1%), **financiële en verzekeringsactiviteiten** en **landbouw** (6,6%). Deze laatste sector kent ook de grootste afname ten opzichte van 2022 (-2,4 pp). Op nationaal niveau is de verdeling relatief gelijk voor de sectoren met het hoogste percentage. Ook **landbouw** en **vastgoedactiviteiten** vallen op door hun lagere stopzettingspercentages (respectievelijk 4,5% en 5,8%). Financiële en verzekeringsactiviteiten hebben hier echter een **hoger** stopzettingspercentage dan in Brussel, en kenden ook de grootste **stijging** in België tussen 2022 en 2023 (+1,9 pp). Tot slot moet worden opgemerkt dat geen enkele sector een daling vertoont van het nationale stopzettingspercentage in 2023.

Netto-aantal oprichtingen en ondernemersdynamiek

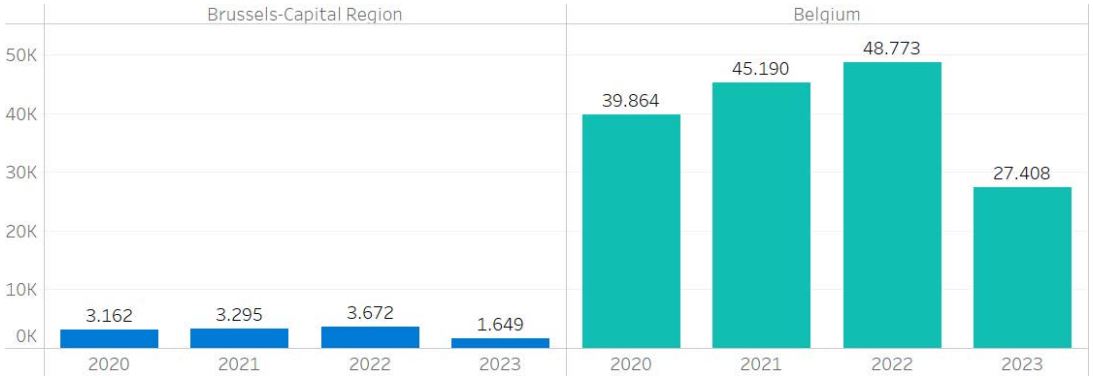
Netto-aantal oprichtingen en ondernemersdynamiek

Evolutie van het netto-aantal oprichtingen

Netto-aantal oprichtingen gehalveerd in het BHG

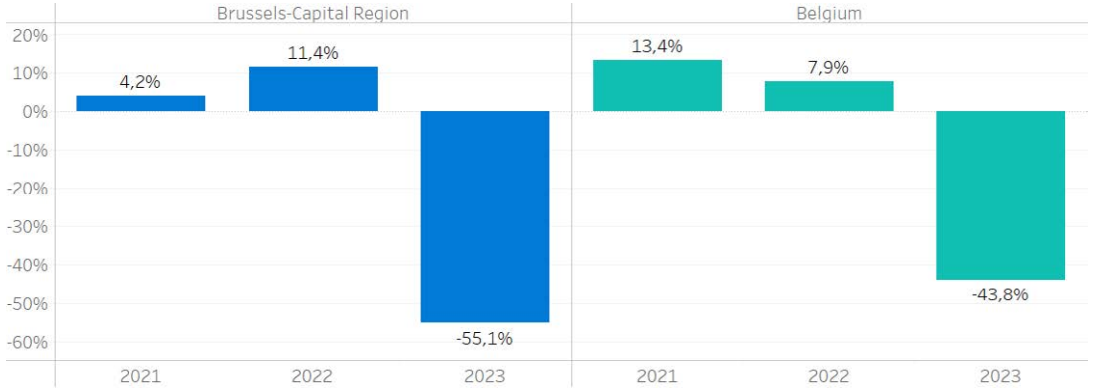
In het BHG worden meer ondernemingen opgericht dan er stopgezet worden: zo telde Brussel **1.649 netto-oprichtingen** in 2022, wat goed is voor 6% van het netto-aantal oprichtingen in België).

Toch zien we een **scherpe** daling van het netto-aantal oprichtingen in 2023 (-55,1% ten opzichte van 2022), wat een breuk betekent met de geleidelijke stijging sinds 2020. Het netto-aantal oprichtingen is dan ook het laagste van de afgelopen jaren en deze trend is ook waarneembaar op **nationaal niveau**, zij het gematigder (-43,8%). Opgemerkt moet worden dat het land, in tegenstelling tot het BHG, al in 2022 een vertraging in de groei van het netto-aantal oprichtingen kende.

Figuur 19. Netto-aantal oprichtingen van ondernemingen, 2020 - 2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Deze daling van het netto-aantal oprichtingen komt door het gecombineerde effect van een daling van het aantal oprichtingen (-7,7% in het BHG en -9,5% in België) en een stijging van het aantal stopzettingen (+11% in het BHG en België) in 2023 ten opzichte van het voorgaande jaar.

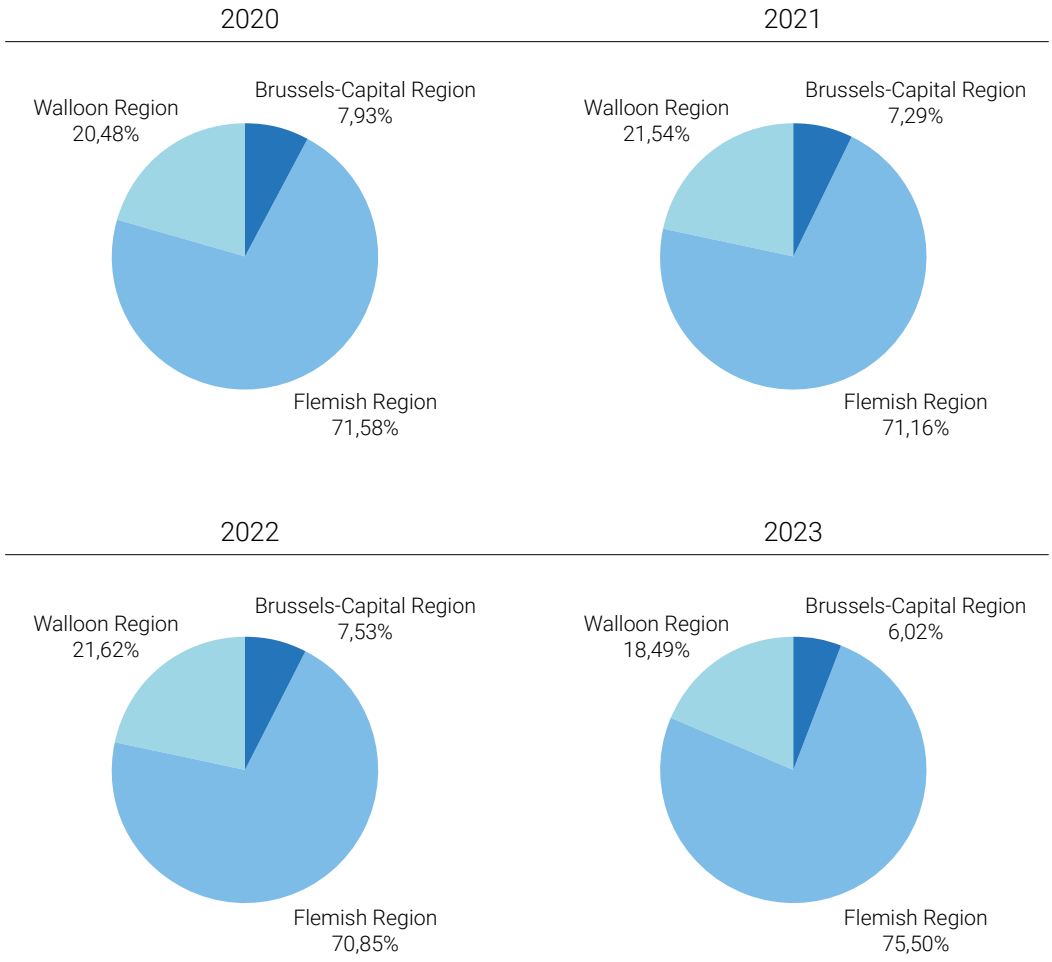
Figuur 20. Evolutie van het netto-aantal oprichtingen van ondernemingen (%), 2021 - 2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Netto-aantal oprichtingen per gewest

Vlaanderen in 2023 goed voor meer dan 75% van het netto-aantal oprichtingen in België

Uit een analyse van de evolutie van het aandeel van het netto-aantal oprichtingen voor rekening van de verschillende gewesten tussen 2020 en 2023 blijkt dat Vlaanderen in dit opzicht overheerst. Het is goed voor meer dan zeven van elke tien netto-oprichtingen in het land, en dit aandeel stijgt van 70,9% in 2022 tot 75,5% in 2023. Het aandeel van het Waalse Gewest ligt rond de 20% en zakt licht terug in 2023 (18,5%).

Het aan het BHG toe te rekenen aandeel daalt gestaag in die periode, gaande van 7,9% in 2020 (of 10,2% in 2019) tot 6% in 2023. Dit is te wijten aan een tragere groei van het aantal oprichtingen dan in de andere gewesten van het land.

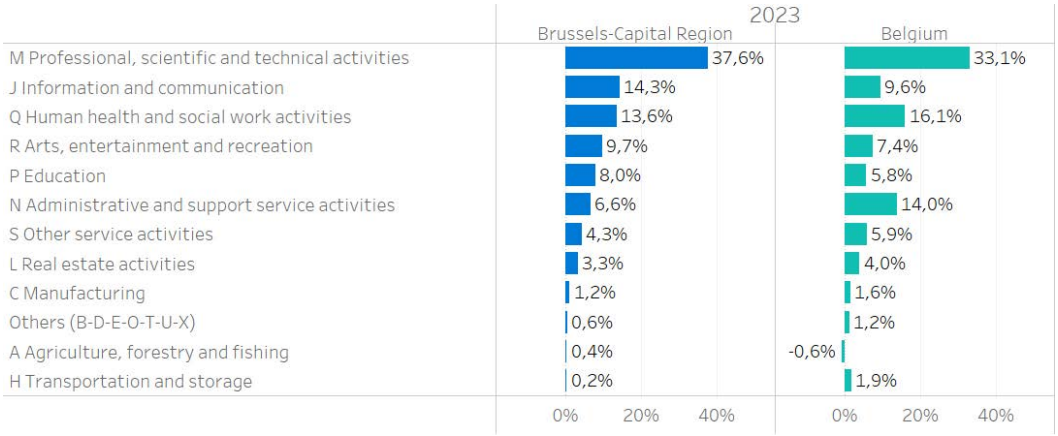
Figuur 21. Verdeling van netto-aantal oprichtingen per gewest, 2020 - 2023, Statbel – Maandgegevens

Sectorale spreiding

Belangrijkste netto-oprichter van ondernemingen in 2023 in het BHG en op nationaal niveau: de sector gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten

Binnen de sectoren van de Brusselse economie waren er in 2023 in vier sectoren meer stopzettingen dan oprichtingen: **handel** (-346 ondernemingen aan het einde van het jaar[11]), **horeca** (-190), **bouw** (-115) en **financiële en verzekeringsactiviteiten** (-1).

In België hebben alleen **landbouw** (-144) en **horeca** (-87) het netto-aantal oprichtingen in deze periode zien dalen.

Figuur 22. Verdeling van de netto-oprichtingen volgens de sector (exclusief handel, horeca en financiële en verzekeringsactiviteiten), 2023, BHG en België, Statbel – Jaargegevens

Van de sectoren die in 2023 een positief netto-aantal starters voortbrengen in het BHG, is de sector van de **gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten** het productiefst, met een aandeel van 37,6% in het totale netto-aantal oprichtingen (33,1% in België). Daarna volgen **informatie en communicatie** (met 14,3%) en **gezondheidszorg** (13,6%). In België is gezondheidszorg ook de bron van een groot aantal netto-oprichtingen (16,1%), net als **administratieve en ondersteunende activiteiten**, met een aandeel van 14%, het dubbele van het Brusselse aandeel van het aantal netto-oprichtingen in deze sector (6,6%).

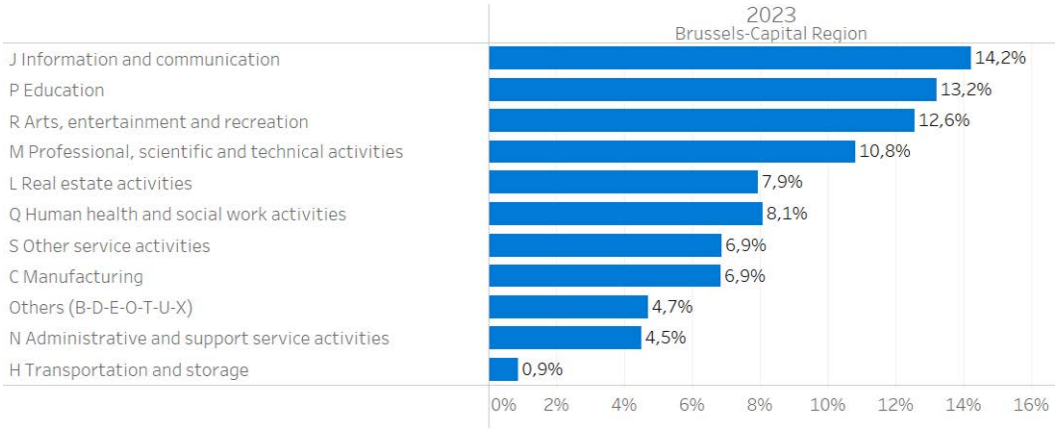
Daarnaast is de **bouwsector** een van de kampioenen qua netto-oprichtingen voor geheel België. De sector dankt dit vooral aan het grote netto-aantal oprichtingen in **Vlaanderen** , met 3.656 eenheden in 2023[12]. Dat aantal ligt nog altijd lager dan in 2021 (6.490 netto-aantal oprichtingen).

11 Dit saldo komt overeen met het verschil tussen oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen.

12 ofwel 94,5% van de Belgische netto-oprichtingen in deze sector

In België als geheel kwam 13,6% van het netto-aantal oprichtingen uit deze sector, terwijl in het BHG het aantal stopzettingen hoger was dan het aantal oprichtingen (-115 netto-oprichtingen).

Tot slot zien we ook dat de **sector vervoer en opslag een zeer klein aandeel (0,9%)** heeft in het netto-aantal oprichtingen van ondernemingen in België.

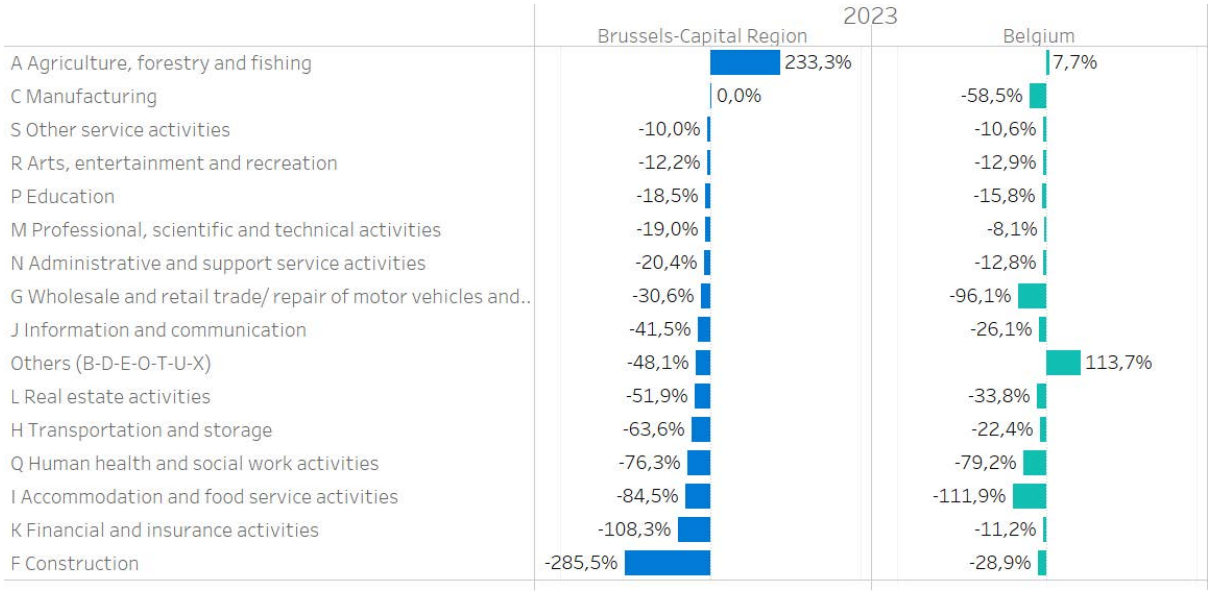

Figuur 23. Aandeel van het BHG in netto-aantal oprichtingen per sector (uitgezonderd bouw, handel, horeca, financiële en verzekeringsactiviteiten en landbouw), 2023, Statbel – Maandgegevens

Ontwikkeling van het netto-aantal oprichtingen per sector

Het netto-aantal oprichtingen sterk gedaald in de bouw, financiële en verzekeringsactiviteiten en horeca

In Brussel waren de grootste dalingen te zien in de **bouw** (-285,5%), **financiële en verzekeringsactiviteiten** (-108,3%) en horeca (-84,5%). **Gezondheidszorg** kwam daarbij op de vierde plaats (-76%), wat minder verrassend is gezien de sterke toename van het aantal oprichtingen in het voorgaande jaar na de wetswijzigingen in deze sector. In België waren deze afnames vooral te zien in **de horeca** (-28,9%), **handel** (-96,1%) en **gezondheidszorg** (-79,2%).

Figuur 24. Evolutie van het netto-aantal oprichtingen van ondernemingen per activiteitensector (%), BHG en België, 2022-2023, Statbel – Maandgegevens

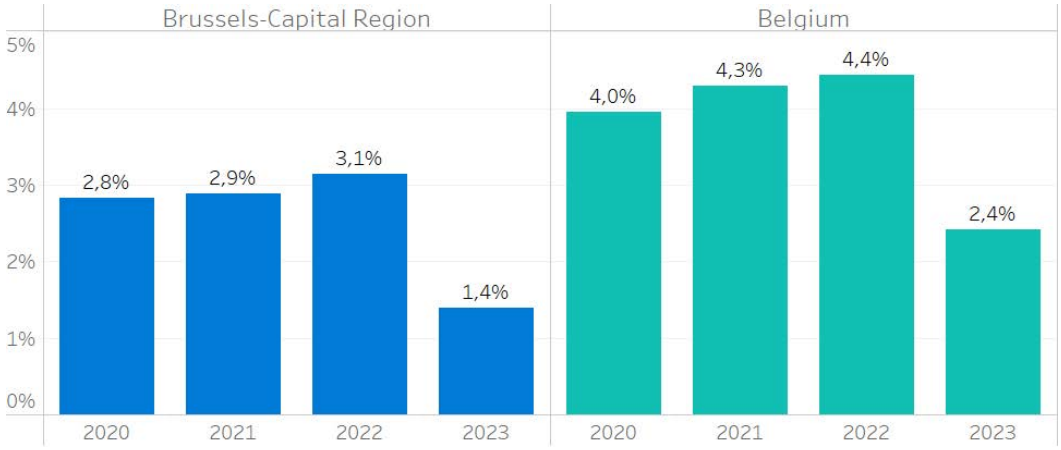
Aan de andere kant hebben de stijgingen alleen betrekking op de **landbouw** in het BHG, waar het aantal netto-oprichtingen stijgt van drie eind 2022 naar tien in 2023 (+233%). In België neemt het netto-aantal oprichtingen ook toe in de landbouw (van -156 tot -144, d.w.z. +7,7%) en in **de combinatie van andere sectoren** (139 netto-oprichtingen in 2022 naar 297 in 2023, d.w.z. een toename van 113,7%).

Opgemerkt moet worden dat, terwijl het netto-aantal oprichtingen in deze andere sectoren op nationaal niveau toeneemt, dit in het BHG **afneemt** (-48%). Andere dalingen zijn ook significanter in het BHG dan in België, met name in de **bouw** (-285,5% in het BHG tegenover -28,9% in België) en **financiële en verzekeringsactiviteiten** (-108,3% tegenover -11,2%). Omgekeerd lijken sommige dalingen groter te zijn op nationaal niveau dan in het BHG, zoals **handel** (-30,6% in het BHG en -96,1% in België) en, in mindere mate, **horeca** (-84,5% tegenover -111,9%).

Ondernemersdynamiek

Ondernemersdynamiek in vrije val in 2023, met een halvering van het percentage

In het BHG bedraagt het aandeel van het nettosaldo van opgerichte ondernemingen in het gemiddelde aantal actieve ondernemingen **1,4%** voor het jaar 2023. Dit percentage is **gehalveerd** (-1,7 pp) ten opzichte van voorgaande jaren, met een geleidelijke stijging van 2,8% in 2020 naar 3,1% in 2022.

Figuur 25. Ondernemersdynamiek, 2020-2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

In **België** stort de ondernemersdynamiek ook in. Hij bedroeg 4,4% in 2022 en is nu nog maar 2,4%, waardoor hij 2,2 pp verliest. Deze percentages zijn de laagste sinds jaren. In Brussel bedroeg de ondernemersdynamiek in 2018 zelfs 4%.

Opgemerkt moet worden dat de cijfers voor 2022 moeten worden genuanceerd door het grote aantal oprichtingen die kunnen worden toegeschreven aan de gezondheidssector als gevolg van de wetswijzigingen die van invloed zijn op deze sector. Als we deze sector buiten beschouwing laten, valt de ondernemersdynamiek terug naar **2,1%** voor het BHG (d.w.z. 1 procentpunt minder dan het weergegeven cijfer), en naar **2,8%** voor België (-1,6 pp). In plaats van te groeien in 2022, was de ondernemersdynamiek dus eigenlijk al aan het afnemen.

Hoewel deze percentages positief blijven, wat betekent dat het aantal oprichtingen boven het aantal stopzettingen blijft liggen, wijzen ze op een **drastische terugval van de ondernemersdynamiek in 2023**, zowel in Brussel als in de rest van het land.

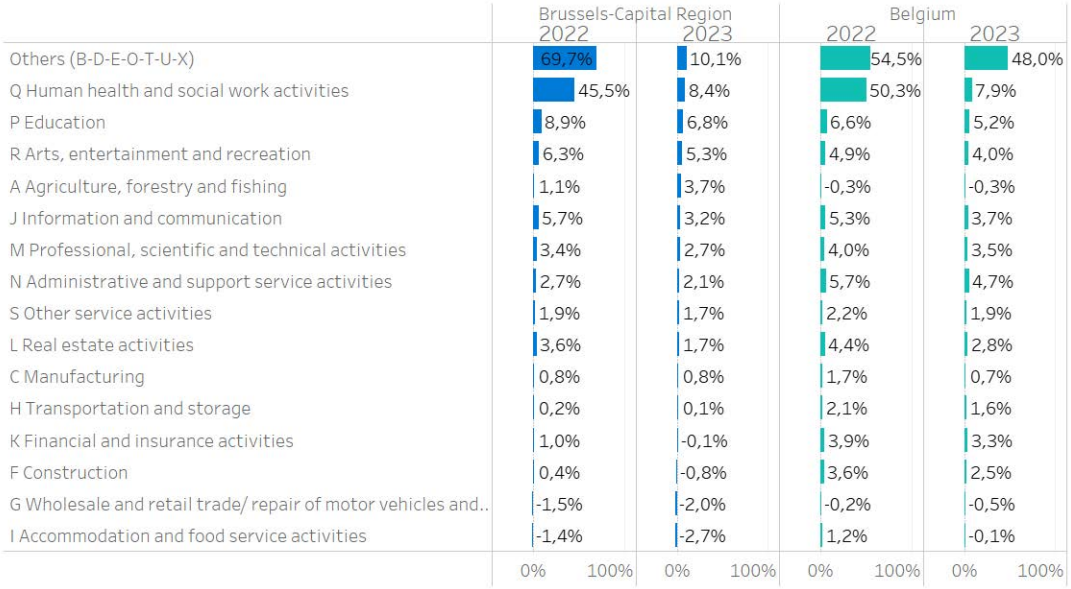
Ondernemersdynamiek per activiteitensector

Negatieve ondernemersdynamiek voor de horeca en de handel, de bouw en de financiële en verzekeringsactiviteiten

Naast de **combinatie van andere sectoren** die het minste ondernemingen tellen, staan bovenaan in de tabel de twee sectoren met de hoogste oprichtingspercentages: **menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening** (met een percentage van 8,4% in het BHG) en onderwijs (6,8% in het BHG en 5,2% in België). Opgemerkt moet worden dat de ondernemersdynamiek in de gezondheidszorg minder sterk is dan in 2022, een jaar waarin deze een boost kreeg door de wetswijziging en het grote aantal oprichtingen in de sector.

Omgekeerd vertonen de sectoren **horeca** (-2,7%), **handel** (-2%), **bouw** (-0,1%) en **financiële en verzekeringsactiviteiten** (-0,8%) een negatieve ondernemersdynamiek: het aantal stopzettingen van ondernemingen ligt er hoger dan het aantal oprichtingen. In de andere Brusselse sectoren lagen de percentages tussen 0,1 en 5,3%. Tot slot moet worden opgemerkt dat dit percentage tussen 2022 en 2023 **voor de meeste sectoren daalt** (met uitzondering van de landbouw, waar echter weinig ondernemingen actief zijn, en de maakindustrie, waar het percentage stabiel blijft).

De **meeste Brusselse sectoren** lieten **lagere percentages dan de Belgische percentages** optekenen, met uitzondering van **gezondheidszorg, onderwijs, kunst, amusement en recreatie, landbouw** en **maakindustrie**. De grootste verschillen doen zich voor in de sector **financiële en verzekeringsactiviteiten** (-0,1% in het BHG tegenover 3,3% in België) en de **bouw** (-0,8% tegenover 3,3%).

Figuur 26. Ondernemersdynamiek per activiteitensector, BHG en België, 2022-2023, Statbel – Maandgegevens

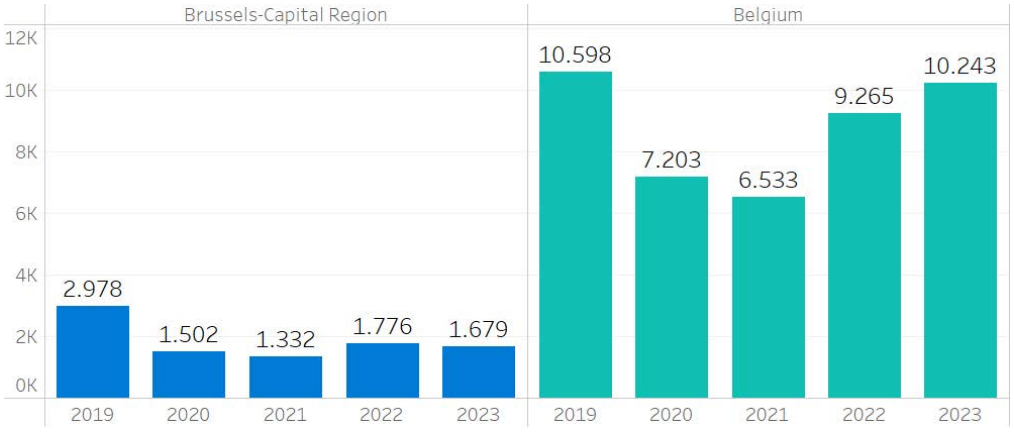
Faillissementen

Faillissementen[13]

Evolutie van het aantal faillissementen

Het aantal faillissementen daalt licht in 2023, blijft hoger dan in 2020 en 2021, maar ligt nog steeds lager dan in de periode vóór covid.

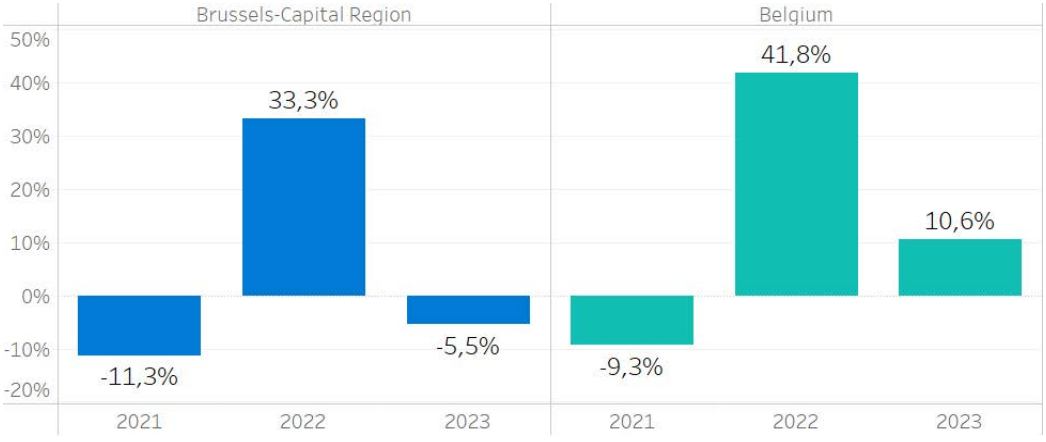
In 2023 werden **1.679** Brusselse ondernemingen **failliet verklaard**, wat neerkomt op een aandeel van 16,4% van de Belgische faillissementen (57,7% voor Vlaanderen en 25,9% voor Wallonië), 2,8 pp minder dan in 2022.

Figuur 27. Aantal faillissementen, 2019-2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

Ondanks een **lichte daling** ten opzichte van 2022 (-5,5%) en een **stijging** in vergelijking met de waarden in 2020 en 2021 (respectievelijk +11,8% en +26,1%), is het aantal geregistreerde faillissementen in 2023 nog steeds een **stuk kleiner dan in de periode vóór covid**, met 43,6% minder dan in 2019[14].

In **België** daarentegen gaat het aantal geregistreerde faillissementen met 10,6% **omhoog** ten opzichte van 2022, waardoor het geleidelijk in de buurt komt van het niveau van 2019 (-3,4%).

Figuur 28. Evolutie van het aantal faillissementen (%), 2021-2023, BHG en België, Statbel – Maandgegevens

13 Opmerking: Er gold een moratorium op faillissementen tot 31 januari 2021. Sinds 21 maart 2021 zijn de procedures voor gerechtelijke reorganisatie versoepeld en toegankelijker geworden voor kmo's (wet van 21 maart 2021 tot wijziging van boek XX van het Wetboek van economisch recht en het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992).

14 Volgens Graydon zou de daling van het aantal faillissementen in Brussel ook deels verklaard kunnen worden door het feit dat de belasting- en sociale administraties steeds meer bevelschriften tot ontbinding uitvaardigen, wat de gebruikelijke faillissementsstatistieken enigszins zou inperken.

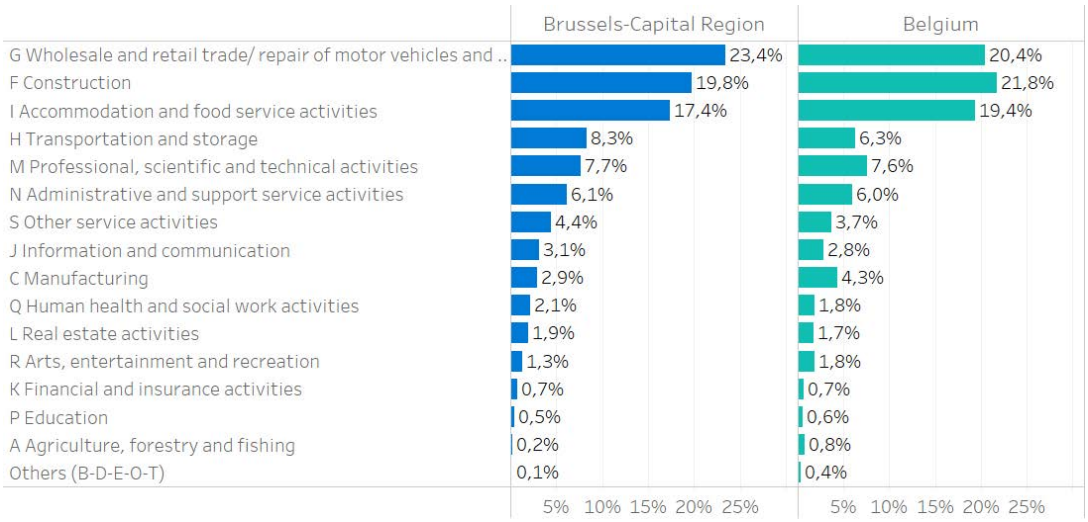
In het BHG bedraagt het faillissementspercentage (verhouding tussen het aantal faillissementen en de gemiddelde populatie van btw-plichtigen over de periode) in 2023 1,4%, of 1 faillissement per 70 ondernemingen (tegenover 1,5% in 2022, wat neerkomt op 1 faillissement per 66 ondernemingen). Deze percentages zijn **aanzienlijk hoger** dan de faillissementspercentages voor het land als geheel, die 0,9% bedroegen in 2023 (1 faillissement per 112 ondernemingen) en 0,8% in 2022 (1 faillissement per 120 ondernemingen).

In 2023 gingen in het BHG 4.013 banen verloren als gevolg van faillissementen van ondernemingen, een lichte daling ten opzichte van 2022 (-5,9%), maar een duidelijke daling ten opzichte van 2019 (-36%).

Sectorale spreiding

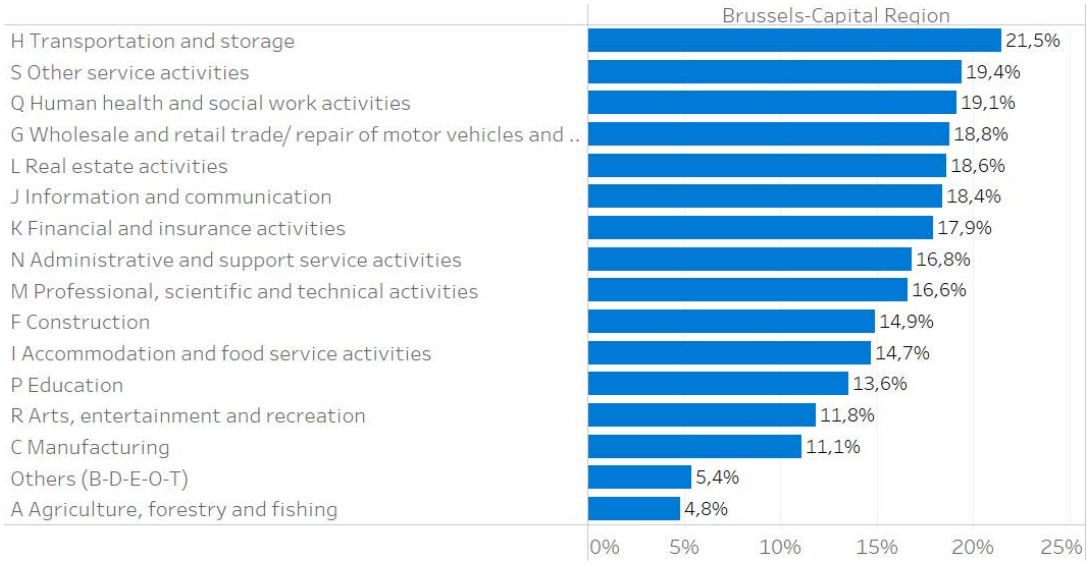
De sector van de handel verantwoordelijk voor bijna één op de vier faillissementen in Brussel en de horeca voor het grootste banenverlies

De sectoren met het grootste aantal faillissementen van ondernemingen, zowel in het BHG als in België, zijn de **handel** (verantwoordelijk voor 23,4% van de in 2023 geregistreerde faillissementen in het BHG, met een verlies van 777 banen tot gevolg), de **bouw** (19,8% en een verlies van 585 banen) en de **horeca** (17,4% en een verlies van 900 banen – ofwel de sector met het grootste banenverlies in 2023).

Figuur 29. Verdeling van faillissementen per activiteitensector, 2023, BHG en België, Statbel – Jaargegevens

In 2023 vielen in het BHG negen sectoren op met een aandeel van faillissementen van ondernemingen dat hoger lag dan het gemiddelde aandeel van 16,4% van de faillissementen van Brusselse ondernemingen in het totaal van de faillissementen in België, voor alle sectoren samen. Zo was het aantal Brusselse ondernemingsfaillissementen in de volgende sectoren goed voor een aandeel tussen 16% en 22% van het totale aantal faillissementen dat in België in deze sectoren werd geregistreerd: vervoer (21,5%), **andere dienstenactiviteiten** (19,4%), **gezondheidszorg** (19,1%), **handel** (18,8%), **vastgoed** (18,6%), **informatie en communicatie** (18,4%), **financiële en verzekeringsactiviteiten** (17,9%), **administratieve en ondersteunende diensten** (16,8%) en **gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten** (16,6%). Alle andere sectoren vertoonden aandelen onder het gemiddelde van 16,4%.

Figuur 30. Aandeel van het BHG in de faillissementen van ondernemingen in België, per activiteitensector, 2023, Statbel, maandgegevens

Evolutie van de faillissementen per sector

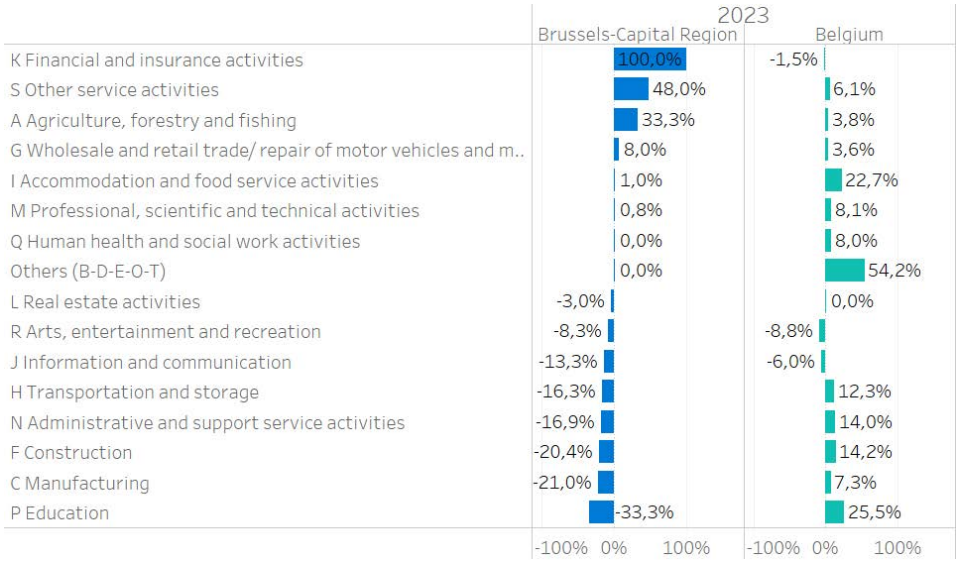
Minder faillissementen in meerdere sectoren, waaronder onderwijs, maakindustrie en bouw.

In tegenstelling tot 2022, waarin alleen het aantal faillissementen in het onderwijs afnam, zien we in 2023 een **terugval** in veel sectoren: **onderwijs** (-33% en in 2022 al gedaald), **maakindustrie** (-21%), **bouw** (-20%), **administratieve en ondersteunende activiteiten** (-17%), **vervoer en opslag** (-16%), **informatie en communicatie** (-13%), **kunst, amusement en recreatie** (-8%) en **vastgoed** (-3%).

Sommige sectoren vertonen weinig of geen verandering, zoals de horeca (+1%), gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten (+0,8%), gezondheidszorg (0%) en de combinatie van andere sectoren (0%).

Tot slot was er in vier sectoren sprake van een stijging van het aantal faillissementen ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit is het geval voor **financiële en verzekeringsactiviteiten** (+100% en dalend in 2022), **andere dienstenactiviteiten** (+48%) en **landbouw** (+33%), wat echter genuanceerd moet worden gezien het kleine aantal werknemers. De **handel** ziet ook een stijging van 8% ten opzichte van 2022.

Op Belgisch niveau hebben bijna alle sectoren het aantal faillissementen zien **toenemen** met 3% tot 54%, met uitzondering van kunst, amusement en recreatie (-9%), informatie en communicatie (-6%) en financiële en verzekeringsactiviteiten (-1,5%) (maar met slechts één faillissement).

Figuur 31. Evolutie van het aantal faillissementen per activiteitensector (%), BHG en België, 2022-2023, Statbel – Maandgegevens

Immigraties en emigraties van ondernemingen

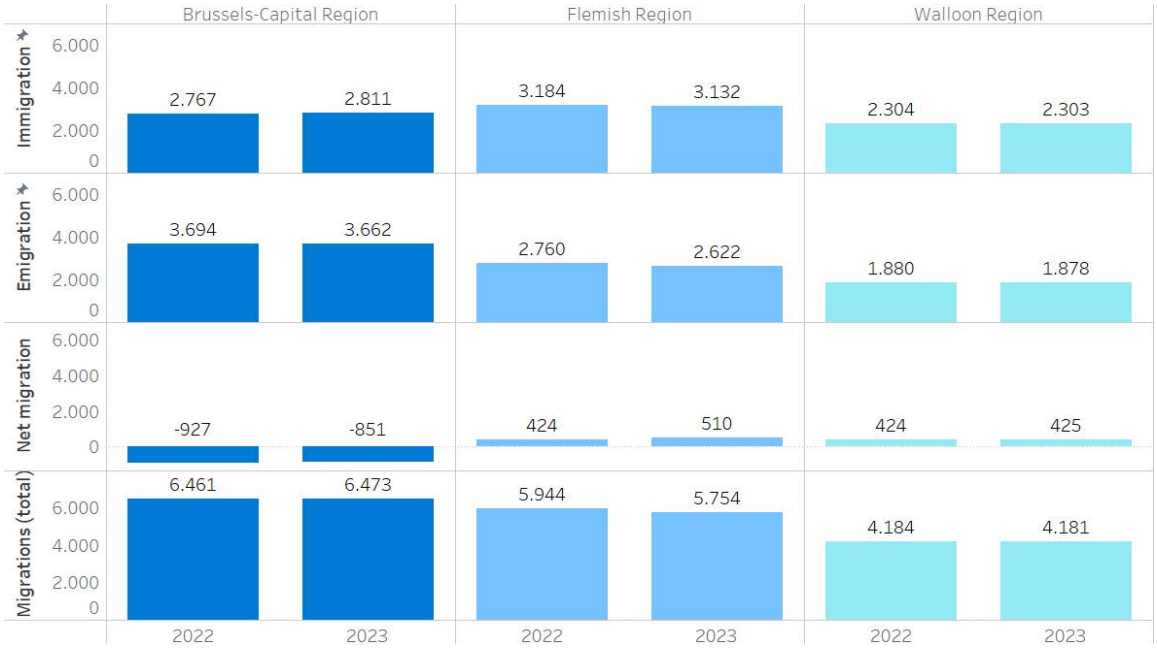
Immigraties en emigraties van ondernemingen[15]

Evolutie van het aantal migraties

Ondanks een kleine positieve evolutie blijft het BHG het enige gewest met een migratiedeficit

Het netto-aantal ondernemingen dat uit het **BHG** is geëmigreerd, bedraagt **851** eenheden in 2023. In hetzelfde jaar telden **Vlaanderen** en **Wallonië** een migratieoverschot van respectievelijk **510** en **425** eenheden.

Tussen 2022 en 2023 zag Brussel **zijn migratietekort verder verbeteren** en met 8,2% dalen. De totale migratiecijfers (immigraties + emigraties) bleven echter stabiel over de periode, zowel in het BHG (+0,2%) als in Wallonië (-0,1%). Vlaanderen kende een zeer lichte daling (-3,2%). Net als tussen 2021 en 2022 was er ook tussen 2022 en 2023 een aanzienlijke toename van de netto-immigratie (+20,3%), voornamelijk als gevolg van een afname van de emigratie (-5%).

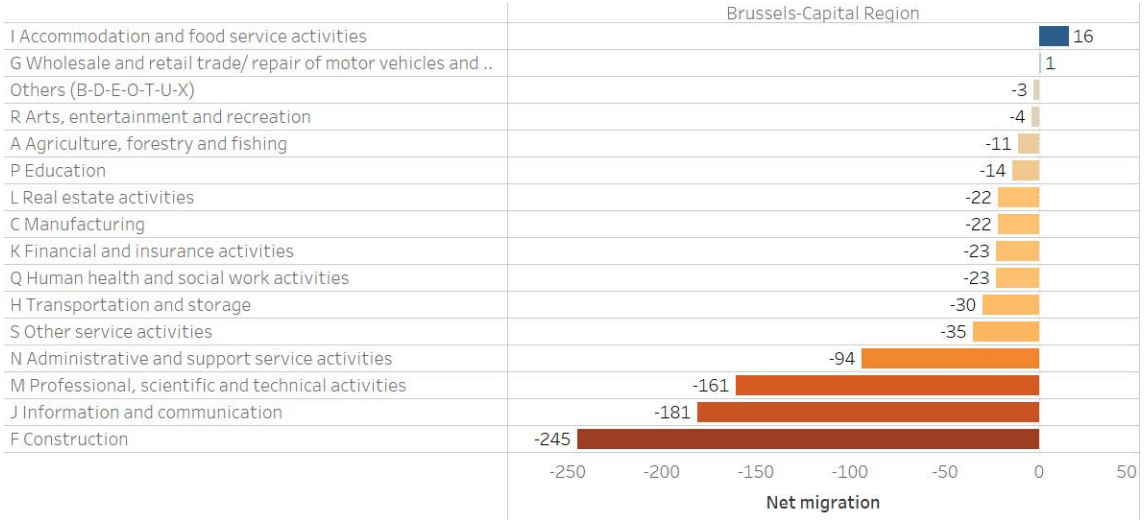
Figuur 32. Aantal immigraties, emigraties en migratiesaldo per gewest, 2022-2023, BHG, Vlaams Gewest en Waals Gewest, Statbel – Maandgegevens

15 Waarschuwing van Statbel bij deze gegevens: het adres van de maatschappelijke zetel/thuisadres is gebruikt om de statistieken uit te splitsen naar gewest. De economische activiteit vindt niet altijd plaats op dat adres: de gegevens per gewest vergelijken vergt daarom enige voorzichtigheid. Bepaalde demografische 'bewegingen' zouden dus niet met de werkelijkheid kunnen overeenkomen, maar het gevolg zijn van adrescorrecties.

Migratiesaldo per activiteitensector

De horeca en de handel, de enige sectoren met een migratieoverschot in het BHG

In de Brusselse economie hebben in 2023 enkel de sectoren **horeca** en **handel** meer immigratie dan emigratie (respectievelijk 16 en 1). Net als in 2021 en 2022 zijn de drie sectoren met de grootste migratietekorten de **bouw** (migratietekort van 245 eenheden), **informatie en communicatie** (tekort van 181 eenheden) en **gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten** (tekort van 161 eenheden).

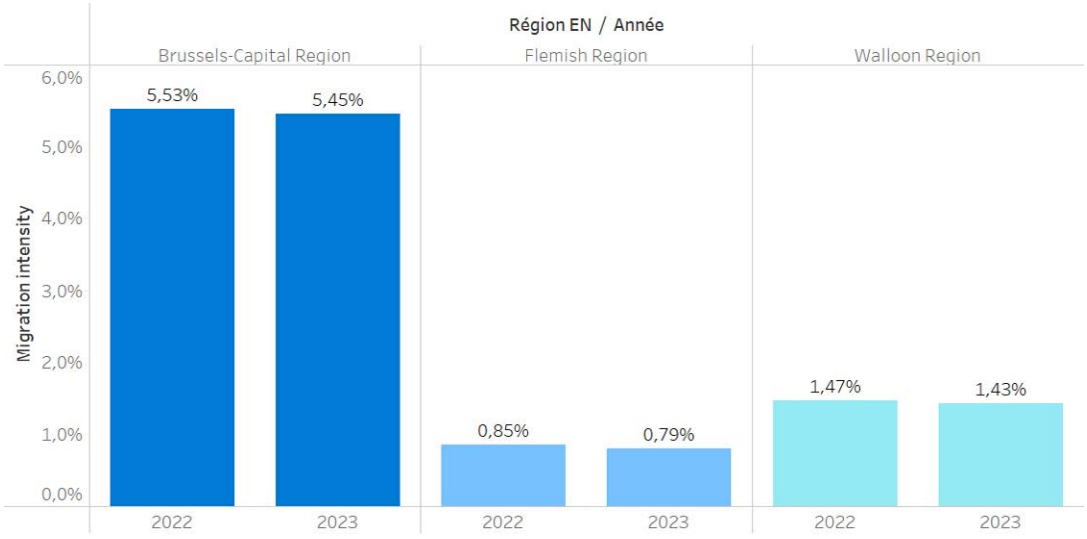

Figuur 33. Migratiesaldo per sector, 2023, BHG, Statbel – Maandgegevens

Migratie-intensiteit per gewest

Brussel heeft de hoogste migratie-intensiteit van het land

Het aandeel van de gemigreerde ondernemingen (immigraties en emigraties) is tussen 2022 en 2023 in alle drie de gewesten van het land stabiel gebleven. In de onderzochte periode telt het BHG wel het grootste aantal migrerende ondernemingen in verhouding tot zijn ondernemingspopulatie. Zo was in 2023 5,5% van zijn ondernemingen het voorwerp van immigratie naar of emigratie uit zijn grondgebied, tegenover 1,4% voor Wallonië en slechts 0,8% voor Vlaanderen.

Figuur 34. Migratie-intensiteit van ondernemingen (%) per gewest, 2022-2023, BHG, Vlaams Gewest en Waals Gewest, Statbel – Maandgegevens

Bijlage

Bijlage: Overzichtstabellen[16]

Ondernemingen

	Aantal				Evol. (%)		
	2020	2021	2022	2023	2021-2022	2022-2023	2020-2023
Ondernemingen	113.195	115.541	118.286	119.084	+2,4	+0,7	+5,2

Dynamiek: oprichtingen/stopzettingen

	Aantal				Evol. (%)		
	2020	2021	2022	2023	2021-2022	2022-2023	2020-2023
Oprichtingen	11.729	12.002	12.964	11.964	+8,0	-7,7	+2,0
Oprichtingspercentage	10,5%	10,5%	11,1%	10,1%	+5,7	-9	-3,8
Stopzettingen	8.567	8.707	9.292	10.315	+6,7	+11,0	+20,4
Stopzettingspercentage	7,6%	7,6%	7,9%	8,7%	+3,9	+10,1	+14,5
Netto-aantal oprichtingen	3.162	3.295	3.672	1.649	+11,4	-55,1	-47,9
Ondernemersdynamiek	2,8%	2,9%	3,1%	1,4%	+6,9	-54,8	-50,0

Faillissementen

	Aantal				Evol. (%)		
	2020	2021	2022	2023	2021-2022	2022-2023	2020-2023
Faillissemente	1.502	1.332	1.776	1.679	+33,3	-5,5	+11,8

Dynamiek: immigraties/emigraties

	Aantal		Evol. (%)
	2022	2023	2022-2023
Immigraties	2.767	2.811	+1,6
Emigraties	3.694	3.662	-0,9
Migratiesaldo[17]	-927	-851	+8,2

16 Op basis van (gecumuleerde) maandgegevens op 31/12.

17 Migratiesaldo: Immigraties - Emigraties

hub
.brussels
our business is to help yours